



Verksamhetsberättelse 2025

Socialförvaltningen

Fastställt av socialnämnden
Framtagen av socialförvaltningen
Datum 2026-02-06
Gäller 2025
Ärendenr SON 2025/28
Version [1.0]



Såpbubblor i Slite! Studio Gul, daglig verksamhet

Verksamhetsberättelse 2025

Innehåll

Verksamhetsberättelse 2025	0
Socialförvaltningen.....	0
Verksamhetsberättelse 2025	0
Verksamhetsberättelse 2025	0
Socialförvaltningen.....	0
Verksamhetsberättelse 2025	0
1 Sammanfattning	1
2 Händelser av väsentlig betydelse.....	2
3 Förväntad utveckling.....	5
4 Regionfullmäktiges prioriteringar	7
5 Måluppfyllelse.....	9
6 Kvalitetsuppföljning	13
6.1 Kvalitetsresultat.....	13
6.2 Inkomna synpunkter.....	21
7 Väsentliga personalförhållanden.....	23
7.1 Händelser inom avdelningarna	23
7.2 Löneöversyn	24
7.3 Medarbetarundersökningen.....	24
7.4 Personalomsättning	25
7.5 Äldreomsorgslyftet	25
7.6 Nämndens uppdrag: att utforma ett flerårigt program för att stärka enhetschefer	26
7.7 Antal årsarbetare, övertidsanalys och sjuktal	28
7.8 Friskfaktorer	30
8 Ekonomisk uppföljning	31
8.1 Budget 2025	31
8.2 Årets resultat	31
8.3 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	32
8.4 Ekonomiskt läge verksamhet och organisation	38
8.5 Investeringar	47

1 Sammanfattning

Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av året som gått med avseende på väsentliga händelser, kvalitet, personal och ekonomi. Den upprättas av förvaltning utifrån en central anvisning, beslutas av nämnd och går sedan vidare till regionstyrelseförvaltningen.

Kvalitet

Det finns ett stort engagemang och starka vilja i förvaltningen att göra skillnad för våra medborgare. Förvaltningen behöver fortsätta utveckla arbetet med nyckeltal och mätbara resultat för att säkra kvaliteten och följa utvecklingen.

Verksamheterna utvecklar arbetssätt och tar in nya metoder för att möta nya och växande behov. Brukarundersökningarna visar överlag på nöjda brukare, och verksamheterna arbetar på med resultaten för att både bibehålla och utveckla sina verksamheter.

Förvaltningen bidrar till regionens måluppfyllelse och visar på positiva förflyttningar, men har svårt att nå målen inom områdena kompetensutveckling och nöjdhet i gruppboheter.

Medarbetare

Förvaltningen har fortsatt svårt att rekrytera till vissa befattningar särskilt till ytterområden på Gotland. Samtidigt har personalomsättningen, mätt i avgångar, minskat jämfört med 2024. Sjukfrånvaron har tyngts av korttidsfrånvaro på grund av bland annat influensor och förkylningar, men den övergripande tendensen under året har varit en minskande sjukfrånvaro. Långa sjukskrivningar tenderar att vara icke-arbetsrelaterade. Äldreomsorgens arbete med att skapa en följsamhet i bemanningen genom att bemanna efter behov börjar visa resultat, särskilt inom hemtjänsten. Dock har oövertiden ökat under året.

Kompetensutvecklingsinsatser fortsätter inom äldreomsorgslyftet och genom utbildningen Yrkesresan inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Upplevelsen inom individ- och familjeomsorgen är att hot och otillåten påverkan mot tjänstemän och verksamhet ökar, vilket också märks nationellt. I medarbetarundersökningen svarar medarbetarna att fler medarbetare än tidigare år kan rekommendera sin arbetsplats till andra.

Ekonomi

Socialförvaltningen har haft bättre ekonomiska förutsättningar 2025, där fokus varit på bemanning efter behov och nya arbetssätt, vilket minskat personalkostnaderna för flera enheter inom äldreomsorgen. Det blev högre intäkt från statsbidrag än beräknat och LSS-verksamheten fick ett budgettillskott. Detta gör att förvaltningen redovisar ett överskott mot budget med 34,5 mnkr (underskott 13,6 mnkr 2024). De flesta av socialförvaltningens verksamheter bedrivs med relativt låga kostnader, enligt kostnadsjämförelser med andra kommuner 2024. Överskottet för insatser enligt SoL, främst äldreomsorgen, bedöms minska rejält 2026 när det nya särskilda boendet i Klintehamn tas i drift. Underskottet för LSS-verksamheten kommer inte att minska framåt, här krävs ytterligare budgettillskott. För individ- och familjeomsorgens verksamheter redovisas ett överskott då placeringskostnaderna minskat, dock har kostnaderna för försörjningsstödet ökat.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Övergripande händelser

Den 1 juli 2025 fick Sverige en ny socialtjänstlag. Stora delar av socialförvaltningen har arbetat med att förbereda inför lagens införande och sedan jobba vidare enligt lagens intentioner. Det arbetet fortsätter 2026. Förvaltningens vision är: ”En förebyggande socialtjänst – lätt att nå, lätt att förstå”.

Demografin är en fortsatt utmaning. Vi blir fler äldre i samhället samtidigt som den arbetsföra delen av befolkningen och andelen barn krymper. Ett förändrat beteende hos äldre gör att behovet av äldreomsorg inte ökat som väntat under de senaste åren. Nu märks

dock ett tydligt ökat behov av hemtjänst och det är kö till demensplatser inom särskilt boende.

Kompetensutmaningen är fortsatt stor inom hemtjänst, hemsjukvård, särskilt boende och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Yrken som fysioterapeuter, arbetsterapeuter, undersköterskor och sjuksköterskor är bristyrken. Däremot har det under 2025 blivit lättare att rekrytera socionomer till individ- och familjeomsorgen och myndighetsavdelningen.

Den senaste medarbetarundersökningen gav det starkaste resultatet på flera år vilket är mycket glädjande. Hela 87 procent av medarbetarna känner sig motiverade i arbetet. Resultatet visar också att fler kan rekommendera socialförvaltningen som arbetsgivare.

Omvärldsläget påverkar socialförvaltningen. Alla avdelningar har under 2025 arbetat vidare med sina kontinuitetsplaner och med beredskapsfrågor på olika sätt. Tjänsten beredskapssamordnare i socialförvaltningen är permanentad och funktionen stöttar verksamheter i att bli mer robusta.

Den nationella bilden, att hot och otillåten påverkan mot tjänstepersoner och vård- och omsorgspersonal ökar, stämmer in även på Gotland. Flera avdelningar har arbetat med frågan genom utbildning, information på chefsmöten och uppdaterade rutiner. Man har även sett över bemanning och säkerhet i lokaler.

Utmaningar med dricksvattnet har påverkat förvaltningen. Under sommaren uppmanades verksamheter att spara vatten. I slutet av året fick verksamheter i Visby med omnejd koka det kommunala dricksvattnet på grund av bristande kvalitet. Särskilda boenden har fått nödvatten levererat.

Medarbetare har tagit del av utbildningssatsningar. Två stora sådana är Yrkesresan och Äldreomsorgslyftet.

Inför sommaren märktes en minskning i antalet ansökningar till semestervikariat. Det berodde troligtvis på ett något svagare bonuserbjudande. Totalt rekryterades 430 sommarvikarier.

Sedan i maj är kommunikationsplattformen LifeCare SP i drift och används som ett gemensamt verktyg för informationsdelning mellan myndighetsavdelningen, hälso- och sjukvården samt övriga berörda parter. Plattformens syfte är att skapa förbättrad samverkan kring brukare.

Avdelningsspecifika händelser

Unga och normbrytande beteende

Normbrytande beteende hos unga, med risk att hamna i kriminalitet, har varit ett fokusområde för individ- och familjeomsorgen under året. Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid finns nu i flera nivåer; till exempel SSPF, SIG och BOB.

Avhopparverksamhet

Individ- och familjeomsorgen har tagit emot ansökningar från vuxna individer som önskar lämna en kriminell kontext. Tillsammans med polisen utvecklar avdelningen arbetsformer för lokal avhopparverksamhet.

Mini-Maria har funnits i 10 år

Mini-Maria, fyllde 10 år och firade med Öppet hus. Till Mini-Maria kommer ungdomar för att få hjälp och stöd kring alkohol- och drogberoende.

Växande målgrupp

Den socialpsykiatriska målgruppen växer och de senaste fyra åren har antalet ärenden ökat med 30 procent. Brukarna, som finns inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning, har ofta ett komplext behov med både neuropsykiatriska och intellektuella funktionsnedsättningar.

Personlig assistans

Socialnämnden beslutade under hösten att verksamheten personlig assistans går över från omsorgen om personer med funktionsnedsättning till extern utförare från och med 1 februari 2026.

Funkisdagen

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning arrangerade för första gången Funkisdagen. Arrangemanget hölls i Ica Maxi arena för att visa allt spännande som händer i verksamheterna. Flera hundra personer besökte dagen som får en uppföljning under 2026.

Digital insatsplanering

Flera avdelningar arbetar nu med digital insatsplanering: hemtjänsten, särskilt boende och omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Brukarundersökning

Årets brukarundersökning inom äldreomsorgen på Gotland gav goda resultat. Den visade att 97 procent av dem med hemtjänst anser att de alltid eller oftast får ett bra bemötande. För dem som bor i särskilt boende är samma siffra 96 procent.

Serviceassistenter och hemtjänst på distans

Hemtjänsten har i en enhet infört serviceassistenter. Dessa utför insatser som inte är omvårdnad, exempelvis städ och handling. Avdelningen prövar också "hemtjänst på distans" där två medarbetare har ringtillsyner. Detta för att minska pressen ute i verksamheten och öka kvaliteten för brukarna.

Nytt särskilt boende

Under 2025 byggdes det nya särskilda boendet Odvalds i Klintehamn. Inflyttning sker i början av 2026. Boendet har 60 platser.

Efterfrågad dagverksamhet

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom är mycket efterfrågad och verksamheten kommer att utökas, och blir en egen enhet med en enhetschef.

Ung omsorg

Samarbetet med Ung omsorg har fortsatt varit lyckat och utvidgas under 2026 till Hemse och Roma. Ung omsorg innebär att ungdomar under 18 år kan jobba extra på särskilda boenden och har då som uppgift att hitta på aktiviteter och samtala med de boende.

Det lilla extra

Många verksamheter gör det där lilla extra för brukare, patienter och klienter. Två exempel är de fikatillfällen som Roma hemtjänstgrupp och Södra Gotlands hemtjänst anordnade.

3 Förväntad utveckling

Nya socialtjänstlagen

Även 2026 kommer att präglas av den nya socialtjänstlagen. Förvaltningen fortsätter att arbeta enligt lagens intentioner genom projektet En hållbar socialtjänst.

En viktig del är att arbeta förebyggande och erbjuda insatser utan behovsprövning, IUB. Detta kommer att växa även om förvaltningen redan i dag erbjuder sådana insatser, exempelvis familjestöd, anhörigstöd, alkohol- och drogrådgivning och serviceinsatser inom hemtjänsten. Förhoppningen framåt är att fler individer får tillgång till stöd i ett tidigt skede, vilket troligen bidrar till att behoven kan mötas innan de blir mer omfattande.

En viktig del enligt nya socialtjänstlagen är också att vara en lätt tillgänglig socialtjänst. Ett exempel är att myndighetsavdelningen tillsammans med individ- och familjeomsorgen jobbar på ”en väg in” för vuxna. Detta för att underlätta i kontakten med socialtjänsten.

Lagen om samsjuklighet

Ny lag gällande samsjuklighet beräknas träda i kraft hösten 2026. Förvaltningen kommer i samverkan med hälso- och sjukvården skapa en struktur för styrning och ledning av arbetet framåt.

Rekrytering

Utmaningen att rekrytera inom bland annat hemtjänst, hemsjukvård, omsorgen om personer med funktionsnedsättning och särskilt boende finns över hela ön, inte bara i ytterområdena. Förvaltningen behöver överväga förändrade arbetssätt, till exempel e-handel eller fler medicinautomater.

Kompetens

Uppdragen och brukare och klienters behov av stöd blir allt mer komplexa. Det vittnar flera avdelningar om. Detta kräver nya strukturerade och evidensbaserade arbetssätt.

Kompetensen behöver i vissa verksamheter breddas. Inom till exempel omsorgen om personer med funktionsnedsättning behövs ökad kompetens för att arbeta med barn, psykisk ohälsa, samsjuklighet och åldersrelaterade sjukdomar.

Demografien

Andelen äldre med behov av hjälp och stöd förväntas öka. Det märks tydligast inom hemtjänsten och hemsjukvården men enligt prognoserna kommer även behovet av särskilt boende att öka.

Bostäder och daglig verksamhet enligt LSS

Det har byggts flera gruppboende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, de senaste åren. De är till största delen fullbelagda och det finns risk för att det åter blir kö för brukare som beviljats plats.

Även behovet av daglig verksamhet enligt LSS ökar. Under 2025 startade en ny verksamhet, Paletten, men det kommer inte att vara tillräckligt.

Välfärdsbrottlighet

Region Gotland har arbetat fram en lokal lägesbild där välfärdsbrottlighet är ett prioriterat område. Socialförvaltningen ser fortsatt vikt av att arbeta mot välfärdsbrottlighet både inom egen verksamhet och i samverkan med regionstyrelseförvaltningen.

Hot och otillåten påverkan

Hot och otillåten påverkan mot våra verksamheter och medarbetare ses som ett växande

problem. Under 2025 har socialförvaltningen identifierat utvecklingsområden att arbeta vidare med under 2026.

4 Regionfullmäktiges prioriteringar

Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning

Under 2025 har socialförvaltningen arbetat inom områdena minskad miljöpåverkan genom minskad plastanvändning samt minskade koldioxidutsläpp.

Förvaltningen har deltagit i arbeten för att stärka den regionövergripande samverkan, stärka beställarkompetensen vid upphandlingar och höja medarbetarnas kunskap om klimat- och miljöfrågor.

Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland

Socialförvaltningen bidrar genom aktiviteten ”Ta fram en markstrategi”. Detta görs genom det kontinuerliga arbetet med boendepanering avseende särskilt boende för äldre samt för personer med funktionsnedsättningar. Revidering av plan för bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättningar har genomförts 2025.

Region Gotland ska prioritera hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser

Prioriteringen ligger nära förvaltningens grunduppdrag och mycket av förvaltningens utvecklingsarbete sker i linje med prioriteringen.

Nya socialtjänstlagen från 1 juli 2025

Den nya socialtjänstlagen trädde i kraft 1 juli. Lagen sätter ett stort fokus på tidiga, lätt tillgängliga och förebyggande insatser. Under hösten har förvaltningen initierat projektet "En hållbar socialtjänst på Gotland" med syftet att driva och samordna arbetet utifrån målet och visionen - "En förebyggande socialtjänst - lätt att nå, lätt att förstå". Många pågående arbeten har identifierats och nya initierats för att driva på utvecklingen. Förvaltningen kommer samla arbetet kring hälsofrämjande och förebyggande insatser i detta projekt.

Hälsa genom hela livet

Det fortsatta arbetet med Hälsa genom hela livet sker nu i samverkansstrukturen. Hälsa genom hela livet är ett paraply för utvecklingen till nära och mer hälsofrämjande vård. Aktiviteterna är med och driver vår region i mer hälsofrämjande och förebyggande riktning. Socialförvaltningen är en aktiv part i samverkan och samarbeten för att få en bättre och mer sammanhållen vård.

Region Gotland ska prioritera samverkan och planering av beredskapsarbetet

Fortsatt utveckling av kontinuitetsplanering

Arbetet med kontinuitetsplanering har fortsatt och fördjupats under året. Samtliga av förvaltningens avdelningar har upprättat kontinuitetsplaner för sina kritiska verksamheter. Fokus under 2025 har legat på vidareutveckling av planerna genom framtagning av reservrutiner och konkreta åtgärder där behov identifierats. Kontinuitetsarbetet har bedrivits löpande och bidragit till ökad robusthet och handlingsberedskap vid störningar.

Samverkan har genomförts både inom förvaltningen och med andra förvaltningar för att tydliggöra gränsdragningar, beroenden och ansvar vid samhällsstörningar. Detta arbete har stärkt förståelsen för hur förvaltningens kontinuitetsplaner knyter an till varandra och till regionens övergripande beredskaps- och krishanteringsstruktur, samt skapat bättre förutsättningar för samordning och resursutnyttjande vid större händelser.

Utveckling av förvaltningens krisledningsförmåga

Förvaltningens krisledningsförmåga har stärkts genom utbildningar och övningar riktade till ledningsfunktioner, både internt inom förvaltningen och i regionsövergripande sammanhang. Under året har förvaltningen deltagit i flera större övningar, bland annat Storskalig utrymning samt Swedavias återkommande större övning, vilket gett värdefull erfarenhet av samverkan, ledning och beslutsfattande under komplexa förhållanden.

Förvaltningen har även varit representerad i stabssammanhang kopplade till faktiska händelser och övningar, såsom Aqua25 och Hoppkräfta. Deltagandet har bidragit till ökad kunskap kring att leda i kris, stabsmetodik och samverkansformer samt stärkt förmågan att snabbt anpassa organisationen vid förändrade förutsättningar.

Resultat av genomförda insatser:

- Minskat risker och sårbarheter inom förvaltningens verksamheter utifrån arbetet med kontinuitetsplanering.
- Samverkan med andra förvaltningar har ökat kännedom om varandras förutsättningar och sårbarheter.
- Utvecklad förmåga att leda under kris och påverkade förhållanden.
- Stärkt samverkan med andra förvaltningar genom gemensamma övningstillfällen, både fiktiva och skarpa händelser.

Region Gotland ska prioritera god arbetsmiljö genom aktivt ledarskap och medarbetarskap

Ledarskap och medarbetarskap

För att ledare eller medarbetare ska kunna vara aktiva i sina roller behöver förväntningarna på rollerna vara tydliga. Det är viktigt att både ledare och medarbetare förstår vad som förväntas av dem i deras, och varandras, roller. Därför har Region Gotland och socialförvaltningen under året tagit fram introduktioner för både chefer och medarbetare med grund i både ledarskapsstrategin och medarbetarskapsstrategin.

Resultatet i årets medarbetarundersökning visar att fler medarbetare än tidigare kan rekommendera sin arbetsplats till andra, vilket tyder på att de allra flesta upplever en god arbetsmiljö.

Friskfaktorer

Region Gotland har under året påbörjat arbetet med att implementera friskfaktorerna som grund i arbetsmiljöarbetet och även utbilda chefer och skyddsombud i detsamma.

Socialförvaltningen har påbörjat implementeringen av friskfaktorerna genom att förvaltningens arbetsmiljökonsult genomfört insatser med friskfaktorerna i ett antal arbetsgrupper med gott resultat. Både medarbetare och chefer vittnar om att friskfaktorerna ger ett bra underlag för konstruktiva dialoger kring arbetsmiljön på

arbetsplatsen. Arbetet med friskfaktorerna som arbetssätt i arbetsmiljöarbetet kommer intensifieras under 2026.

Socialnämndens särskilda uppdrag

Socialnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att skapa en flerårig plan för att stärka enhetschefer att agera som trygga förändringsledare. Arbetet med de framtagna aktiviteterna har påbörjats och kommer fortsätta under 2026. Medarbetarundersökningen pekar på att det finns mer att göra för att chefer ska känna att de har en rimlig stressnivå i sitt arbete och att de får tillräcklig återhämtning mellan arbetsdagarna.

5 Måluppfyllelse

Förvaltningen arbetar med aktiviteter för att uppnå målen genom kompetensutveckling av befintliga medarbetare och attraktivitet gentemot nya medarbetare. Rekryteringsläget är svårt och trots stora satsningar på kompetensutveckling står kompetensnivån relativt still. Sjukfrånvaro är i nivå med 2024, men tendens under året har varit sjunkande sjukfrånvaro. Bedömningen är att förvaltningens arbete med friskfaktorer kommer ge positiva resultat över tid.

Gällande bemötande och brukarnas nöjdhet så pågår ett aktivt arbete som förväntar ge resultat i årets brukarundersökning.

Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras

Bedömning



Förvaltningen har reviderat sin kompetensförsörjningsplan och kompetensförsörjningsaktiviteter finns inom alla avdelningar. I flera fall är aktiviteterna fleråriga. Förvaltningen har tagit fram aktiviteter kopplade till socialnämndens uppdrag om att ta fram ett program för att stärka enhetscheferna, så de kan agera som trygga förändringsledare. Planen har mynnat ut i åtta aktiviteter.

Indikator	Kön	År 2025	År 2024	År 2023	Bedömning
Net Promoter Score (eNPS)	☉	-2	-18	-10	●
Resultatet i medarbetarundersökningen visar att fler än tidigare kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Antalet ambassadörer ökar och antalet kritiker minskar. Medarbetare lyfter fram att socialförvaltningen är en trygg och stabil arbetsgivare med god arbetsmiljö och gott kollegialt stöd. Den positiva arbetskulturen tillsammans med bra arbetskamrater och chefer får många att känna sig uppskattade och motiverade. Flera lyfter fram att Region Gotland har bra förmåner med bland annat friskvårdsbidrag. Samtidigt lyfter kritiker att det i vissa verksamheter finns problem med underbemanning och hög arbetsbelastning, stress och brist på återhämtning mellan arbetsdagarna. Flera lyfter att lönerna och arbetsvillkoren behöver förbättras.					
Net Promoter Score (eNPS)	♀	0	-18	-6	●
Resultatet för kvinnor går i linje med resultatet föra alla medarbetare.					
Net Promoter Score (eNPS)	♂	-4	-16	-16	●
Resultatet för män går i linje med resultatet föra alla medarbetare.					

Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut**Bedömning**

Befolkningsutvecklingen har varit negativ på för gruppen under de senaste två åren. Mellan 2023 och 2024 ses en tydlig negativ förändring för i antalet män i ålder 20-64 år, antalet kvinnor är stabilt.

Befolkningssiffror för 2025 är ej publicerade ännu.

Indikator	Kön	År 2025	År 2024	År 2023	Bedömning
Antal invånare 20-64 år, antal	♂		31 781	31 944	○
	♀		15 794	15 806	○
	♂		15 987	16 138	○

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år**Bedömning**

Förvaltningen jobbar med att minska användningen av bilar. Exempelvis används i större utsträckning cyklar där det är möjligt. Införandet av planeringsverktyg inom hemtjänsten och läkemedelsautomater kan bidra till minskad bilkörning.

Genom indikatorerna (ej uppdaterat ännu) kommer förvaltningen att kunna följa utveckling av arbetet med bilanvändning kommande år.

Indikator	År 2025	År 2024	År 2023	Bedömning
Utsläpp från egna fordon och arbetsmaskiner, ton CO2e		412		○
Utsläpp från tjänsteresor med privat bil, ton CO2e		13		○

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024 – 2027**Bedömning**

Avdelningarna arbetar vidare med friskvård, aktiv sjukskrivning och tidig rehabilitering. Ett stort antal av förvaltningens enheter har påbörjat arbetet med friskfaktorer, ett arbete som är långsiktigt och kommer stärka arbetsmiljön på sikt. Förvaltningen har extra fokus på den korta sjukfrånvaron som bidrar negativt både till sjukalet, ekonomin och till arbetsmiljön i stort.

Indikator	Kön	År 2025	År 2024	År 2023	Bedömning
Sjukfrånvaron, äldreomsorg	♂	8.2%	8.3%	9.5%	
	♀	9.1%	8.9%	10.2%	
	♂	5.4%	6.6%	6.9%	

Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent

Bedömning



Resultatet från årets brukarundersökningen visar på en svag negativ utveckling totalt. Medelvärde har rört sig från 74% (2021) till 73% (2023) och landar för 2025 på 72%. Avdelningen behöver arbeta vidare med framförallt trygghetsfrågan. I årets undersökning har avdelningen lagt till frågan "Vad är du rädd för"? Fritextsvaren visar att de flesta är rädda för exempelvis strömavbrott, oväder, krig, spindlar osv. Att veta vad brukare är rädda för underlättar det fortsatta arbetet med att öka känslan av trygghet.

Resultaten har generellt haft en positiv utveckling för kvinnor och en negativ utveckling för männen. Verksamheterna har saknat stödmaterial/metod för att arbeta med resultatet från brukarundersökningen tillsammans med brukarna. Arbetande kvalitetsråd har påbörjat arbete med att ta fram ett gemensamt stödmaterial för att arbeta med resultatet. Avdelningen har även tagit fram en rutin för att arbeta med både genomförandet och resultatet av brukarundersökningen.

Indikator	Kön	År 2025	År 2024	År 2023	Bedömning
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, lägeskommun, andel (%)	♂	67.0%		76.0%	
	♀	68.0%		71.0%	
	♂	67.0%		81.0%	
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, lägeskommun, andel (%)	♂	74.0%		69.0%	
	♀	79.0%		61.0%	
	♂	71.0%		75.0%	
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren trivs alltid hemma, lägeskommun, andel (%)	♂	72.0%		75.0%	
	♀	79.0%		67.0%	
	♂	68.0%		81.0%	
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, lägeskommun, andel (%)	♂	78.0%		71.0%	
	♀	68.0%		50.0%	
	♂	82.0%		84.0%	

Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027

Bedömning



Satsningarna på kunskapshöjning av befintliga medarbetare fortsätter genom bland annat äldreomsorgslyftet som riktas till hemtjänsten och särskilda boenden samt yrkesresan som riktas till omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen har under året tvingats hålla igen något på platserna i äldreomsorgslyftet på grund av svårigheter att täcka upp med vikarier. Därtill har förvaltningen konverterat visstidsanställda som saknar grundutbildning till tillsvidareanställningar, vilket bidragit till att andelen varit oförändrad.

Indikator	Kön	År 2025	År 2024	År 2023	Bedömning
Andelen utbildade stödassistenter i omsorgen om funktionshindrade	♂	71	74	73	
	♀	80	86	83	
Andelen utbildade undersköterskor i äldreomsorgen	♂	44	44	44	
	♀	64	63	63	
	♂	69	68	69	
	♀	47	47	44	

Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027.

Bemötandet är centralt i alla verksamheter och berör hela förvaltningen. Målet sätter ett tydlig fokus på förvaltningens grunduppdrag – att bidra till goda livsvillkor för människor som vistas på Gotland.

Bedömning



Socialförvaltningens brukarundersökningar visar att våra brukare, klienter och patienter i stort upplever ett gott bemötande. Inom några av områdena är svarsfrekvensen låg och det är svårt att dra slutsatser, men de stora målgrupperna visar på goda resultat kring bemötande.

Avdelningarna har arbetat aktivt med frågan om bemötande vilket, bland annat, resulterat i dialoger på APT, avdelningsmöten, teammöten och utbildningsinsatser. Medarbetare har fått reflektera både individuellt och i grupp kring vad gott bemötande innebär, hur det upplevs samt hur det påverkar både brukare och arbetsmiljö och frågan kring bemötande har aktualiserats i intromaterial.

Utbildningsinsatser har bidragit till ökad medvetenhet och etiska diskussioner kring bemötandefrågor. Rätt kunskap om olika målgrupper ökar möjligheten till ett bättre bemötande, till exempel psykisk ohälsa och hedersrelaterat våld.

Flera verksamheter lyfter behovet av fortsatt och fördjupat arbete, bland annat genom arbetsgrupper, medarbetarsamtal, hantering av SoL-avvikelser samt kommande certifieringar och utbildningar. Arbetet med att definiera och förankra ett gemensamt synsätt på gott bemötande planeras att fortsätta under 2026.

Det finns även exempel från enheter där man gjort egna fördjupningar i samband med avslut för att bättre förstå hur bemötandet kan utvecklas.

6 Kvalitetsuppföljning

6.1 Kvalitetsresultat

Genom att analysera behov, inhämta ny kunskap och testa nya arbetssätt skapar och utvecklar förvaltningens medarbetare kvalitet för våra brukare, patienter och klienter.

Det finns ett stort engagemang och starka vilja i förvaltningen att göra skillnad för våra medborgare.

Förvaltningen behöver fortsätta utveckla arbetet med nyckeltal och mätbara resultat för att säkra kvaliteten och följa utvecklingen.

6.1.1 Utveckla kundvärde

Den 1 juli 2025 trädde ny socialtjänstlag i kraft och ett arbete pågår inom förvaltningen. Socialnämnden har fattat beslut om de insatser som kan ges utan biståndsbeslut. En del i omställningsarbetet är att utveckla dessa insatser. Ett exempel där individ- och familjeomsorgen påbörjat omställningen är verksamheter med råd- och stödinsatser där en ökning av deltagare redan nu ses. För sådana insatser riktade till barn och unga har detta även inneburit en möjlighet och skyldighet att journalföra öppna insatser. Ett annat tydligt exempel är att personer som behöver enklare hjälp som städning, inköp, tvätt eller trygghetslarm kan få insatser beviljade utan att gå igenom en utredning. Det gör att fler vågar och orkar söka hjälp, och att stödet kan sättas in snabbare. Det här har sänkt trösklarna och gjort hjälpen mer tillgänglig.

Inom förvaltningen har flera avdelningar under året arbetat tillsammans för att förbereda ett nytt sätt att arbeta med boendestöd - Familjeorienterat boendestöd - som kommer att implementeras under 2026. Utifrån att ha identifierat gruppen föräldrar och barn med kognitiva svårigheter som är i behov av nära och långsiktig samverkan mellan olika aktörer planeras Familjeorienterat boendestöd (FOBS) som arbetssätt och boendeform. Arbetssättet är beprövat i flera delar av landet och lyfts av SUF Uppsala kunskapscenter som ett framgångsrikt sätt att möta brukares behov över tid. Familjeorienterat boendestöd är ett praktiskt och pedagogiskt stöd i hemmet som anpassas efter brukaren och brukarens familjs behov. Som en förberedelse för implementeringen har cirka 30 boendestödjare påbörjat utbildning i PYC (Parenting Young Children).

VIP-programmet (Viktig, intressant person) är en hälsofrämjande utbildning för personer med funktionsnedsättning. Syftet med utbildningen är att stärka brukarens kunskap och medvetenhet om gränssättning, relationer, våld samt angränsande ämnen i syfte att minska risken att bli utsatt för- eller utsätta någon annan för våld, sexuella övergrepp, makt eller kontroll genom destruktiva relationer. Två medarbetare har utbildats till gruppleddare och

det första programmet med sex deltagare från LSS-bostäder inom avdelningen startades i december 2025.

Hemobservationer är ett nystartat arbetssätt där utredning med observation sker i hemmet utan att behöva bli placerad på Ängsvillan HVB. Att vara placerad på Ängsvillan HVB ansågs av familjerna vara en försvårande omständighet

En kundundersökning som genomförts av regionupplysningen visar att medborgarna upplever att det är lättare att få kontakt med biståndshandläggare. Detta är ett resultat av ökad tillgänglighet via telefon. Anhörigstöd har förenklad möjligheten för anhöriga att ta kontakt med enheten genom att införa ett telefonnummer, en väg in.

För att öka kontinuiteten hos brukarna har några enheter infört mindre arbetsområden/indelningar av grupperna. Några enheter har infört planering i planeringsverktyget som bygger på statiska rader/turer som ökar kontinuiteten för brukarna.

Under december har "Hemtjänst på distans" startat på försök inom avdelningen. Två medarbetare utför samtaltillsyner för avdelningens alla enheter vilket ger kontinuitet och högre kvalitet i samtalen samt frigör resurser på enheterna.

I samband med årsskiftet har avgiftssystemet för matdistribution förändrats där insatsen tidigare debiterats som ett abonnemang. Nu debiteras brukare endast för det antalet matportioner som de beställer. Det ger större frihet att beställa mat när man faktiskt behöver det. Det blir mer flexibelt och mer anpassat till varje persons vardag och önskemål. En mindre uppföljning genomfördes efter januari månad genom en telefonkontakt med ett antal brukare. Samtliga brukare som kontaktades uppgav att de var nöjda med förändringen.

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning pågår arbete med Samordnad individuell plan (SIP). Information till brukare om möjligheten till SIP-möten, samt utökat stöd i att utforma frågeställningar och planera för vilka som behöver vara med på mötet har lett till bra SIP-möten där brukaren varit i fokus. Dessa möten har resulterat i att brukaren har fått stöd med rätt saker och att samordningen mellan olika instanser förbättras för brukarens bästa.

Anhörigstödet arbetar mer fokuserat med att nå ut till alla vårdcentralerna på Gotland. Arbetet har gett gott resultat. Antal ärenden från hälso- och sjukvården har ökat med 100 procent det första halvåret. I samverkan anhörigstöd SOF (ADR, MiniMaria, familjestödsenheten) är nätverket i slutfasen av att ta fram en anhörigutbildning som i första hand riktas till primärvården.

6.1.2 Strukturerade tillvägagångssätt

Under året har flera processer och rutiner sätts över nya arbetssätt har införts. Inom hemsjukvården har riskbedömningar enligt senior alert inkluderats som en del av planeringsmötet i hemmet. Hemtjänsten har anställd med specialistundersköterska för att utifrån identifierade behov arbete med handledning och utbildning till övrig personal. Individ- och familjeomsorgen arbetar strukturerat med utvecklande insatser utifrån identifierade målgrupper och deras behov, exempelvis avhopparverksamhet, brottsförebyggande arbete kring barn och unga och hemobservationer istället för placering på HVB för föräldrar med barn.

Under föregående år har ett strukturerat arbetssätt byggts upp för att förbättra samverkan med myndighetsavdelningens interna och externa samverkanspartners. Det arbetet är gynnsamt utifrån flera aspekter och parter. Ett exempel är att strukturen kring fördelning av plats på bostad med särskilt stöd sker i ett närmare samarbete med leverantören. Ett annat är att handläggare träffar hemtjänstutförare regelbundet.

LifeCare SP, en digital plattform som gör det möjligt att samarbeta bättre med hälso- och sjukvården. Genom plattformen kan vi snabbt dela information om brukare och planera insatser tillsammans med andra aktörer. Det gör att stödet till brukaren blir mer samordnat och tryggt.

Myndighetsavdelningen har genom kontinuerlig genomgång av samtliga ärenden inom både LSS, SOL och Bostadsanpassningen, där handläggningstiden är längre än två månader, kunnat säkerställa funktionshinderens handläggningstider.

Brukarundersökningar har genomförts inom mer parten av förvaltningens insatser. Resultaten beskrivs i kapitel 5.1.1 och presenteras ytterligare i bilaga 1. Arbetet med att ta fram handlingsplaner utifrån resultaten pågår.

Organisationsgenomlysningen av avdelningen för särskilt boende förväntas en kvalitetshöjning för brukaren. Ny organisationsstruktur kan skapa en mer hållbar och anpassad verksamhet som bättre möter brukarnas behov, vilket i sin tur positivt påverkar både deras upplevelse och resultatet av vård och omsorg på lång sikt.

6.1.3 Lärande och utveckling

Individ och familjeomsorgen har genomfört riktad kompetensutveckling utifrån nya behov. Exempelvis genom metoden Savry för att möta våldsamt beteende och/eller allvarlig kriminalitet hos ungdomar och genom traumamedveten omsorg för att stärka familjehemmen och minska risken för sammanbrott. Tillsammans med polisen har avdelningen identifierat ett antal personer som kan vara aktuella för lokal avhopparverksamhet. Med anledning av detta har en omvärldsbevakning och en kartläggning av insatsbehov genomförts.

Ett tydligt behov av att stärka det brottsförebyggande arbetet kring barn och unga på Gotland och ytterligare samverkansformer på ett tidigare stadiet har identifierats genom en gemensam lägesbild från socialtjänst, skola och polis. Sedan 1 november 2025 är samverkansformen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) implementerad.

Familjefrid och socialjouren har tillsammans med polisen tagit fram samverkansmodellen "Lilla Island". Modellen innebär att parterna tillsammans möter våldsutsatta och våldsutövare i det akuta skedet där motivationsfönstret anses som störst. Samverkansstrukturen har under hösten 2025 permanentats.

Anhörigstöd har gått med i Södertörns nätverk för anhörigkonsulenter. Detta ger ett mervärde gällande kvalitetsutveckling, kompetenshöjning för medarbetare samt ett erfarenhetsutbyte gällande aktuella frågor och utmaningar.

Genom yrkesresan fortsätter kompetensutvecklingen för medarbetare inom avdelningen OOF och delar av IFO. Arbetet med yrkesresan inom äldreomsorgen är i planeringsfasen.

Ett stort arbete pågår gällande läkemedelshanteringen. Under våren har en ny delegeringsutbildning köpts in och kommer verkställas under hösten. Förvaltningen har beslutat att gå vidare och bredd införa spårbara medicinskåp hos brukare med

ansvarsövertag för läkemedel. För att säkra hanteringen av transport av läkemedel och signeringslistor/läkemedelslistor till brukarna har hemtjänsten infört att all delegerad personal tillhandahåller ryggsäckar för transporten. Ryggsäckarna är utrustade med kodlås för att säkerställa att obehöriga ej har tillgång. Samtliga medarbetare har också ryggsäckar i sitt dagliga arbete för att förvara utrustning som ingår i de basala hygienrutinerna.

För att säkerställa brukarens insatser och gemensamt arbetssätt har både avdelningen OOF och särskilt boende arbetat med införandet av digital insatsplanering via IntraPhone.

Hemtjänsten fortsätter att utveckla sina arbetssätt med hjälp av planeringsverktyget. Ett arbete med genomförandeplaner i planeringsverktyget IntraPhone har påbörjats under hösten. Syftet är att medarbetarna enkelt ska ha tillgång till genomförandeplanerna och få beskrivningar på samtliga insatser vid varje besök, allt för en hög kvalitet på utförandet.

6.1.4 Brukarundersökningar

Under 2025 har brukarundersökningar genomförts inom flera av socialförvaltningens avdelningar och insatsområden. Gotland deltar i Socialstyrelsens rikstäckande enkätundersökning av äldres uppfattning inom hemtjänst och särskilt boende, fem nationella brukarundersökningar som samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt under 2025 har också tre egna brukarundersökningar genomförts vid Korttidsenheten, Hemsjukvården och Mini Maria.

Drygt 1 900 brukare/patienter har svarat på frågor om hur de upplever mötet i kontakten och stödet från socialförvaltningen.

Resultaten återkopplas till socialnämnden, verksamheterna samt redovisas på branschråd (hemtjänst, särskilt boende och utförare inom funktionshinderområdet) där både utförare i egen och privat regi möts.

En redovisning av samtliga genomförda brukarundersökningarna 2025 redovisas i bilaga 1.

Socialstyrelsens enkätundersökning av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänsten och på äldreboende. Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Jämfört med tidigare år visar resultaten för hemtjänsten en minskning av andelen positiva svar i 11 av frågorna och en ökning, alternativt behållning, av andelen positiva svar i 9 av frågorna. Störst skillnad i resultaten syns i frågorna om upplevd hälsa (färre besvär av ångslan, oro eller ångest respektive ensamhet) och möjlighet att påverka. I årets undersökning svarade 53 procent att de brukar kunna påverka vid vilka tider personalen kommer, motsvarande resultat 2024 var 58 procent. Svarsfrekvensen för Gotland var 62 procent vilket är samma svarsfrekvens som föregående år och fortsatt högre än rikets svarsfrekvens

Jämfört med tidigare år visar resultaten för särskilt boende en ökning, alternativt behållning, av andelen positiva svar i 15 av frågorna och en minskning av andelen positiva svar i 9 av frågorna. Störst skillnad i resultaten syns i frågorna om hälsotillstånd (fler besvär av ångslan, oro eller ångest), mat (fler tycker att maten smakar bra), utomhusmiljö och möjlighet att komma utomhus. Svarsfrekvensen för Gotland är 53 procent vilket är en ökning i jämförelse med föregående år och högre än rikets svarsfrekvens.

Socialförvaltningen har genomfört fem nationella brukarundersökningar som SKR samordnar.

Brukarundersökning har genomförts inom individ- och familjeomsorgens myndighetskontakt; ekonomiskt bistånd, vårdnadshavare samt ungdomar 13 år och skadligt

bruk och beroende. I undersökningen har enkäter delats ut till sammanlagt 168 brukare som hade en kontakt med en socialsekreterare. Enkäterna har besvarats av totalt 71 brukare och innebär en svarsfrekvens om 42 procent. Svarsfrekvensen är lägre jämfört med både 2024 (48 procent) och 2023 (66 procent). En låg svarsfrekvens i undersökningen innebär att resultaten bör tolkas med försiktighet. Andelen brukare som anger att de är mycket eller ganska nöjda med socialtjänsten i kommunen uppgår till 80-100 procent.

Brukarundersökningen inom öppna insatser inom social barn- och ungdomsvård innefattar ungdomar 13–20 år och Omsorgspersoner till barn och ungdomar 0–18 år. 150 enkäter har delats ut och 75 svar har inkommit vilket är en svarsfrekvens om 50 procent. Två tredjedelar av svaren kommer från omsorgspersoner. Omsorgspersoner är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med det stöd som familjebehandlaren erbjuder (98 procent). Ungdomar svarar överlag positivt på flertalet frågor (92-100 procent).

Gotland har också deltagit i brukarundersökningen som riktar sig till placerade barn och unga 13 år och äldre. Antal brukare som ingick i målgruppen för denna rapport är 28. Totalt sett har 10 svar inkommit. Det innebär att svarsfrekvensen är 36%. En låg svarsfrekvens eller ett litet antal deltagare i undersökningen innebär att resultaten bör tolkas med försiktighet. Resultat för 2025 visar på hög andel positiva svar på samtliga frågor (90-100 procent).

Inom funktionshinderområdet har brukarundersökning genomförts inom myndighetskontakten och utförare.

I myndighetskontakt ingår brukare i LSS vuxna och socialpsykiatri. Enkät har delats ut till 37 brukare och totalt har 8 svar inkommit (svarsfrekvens 22 procent). De svarande kommer i huvudsak från socialpsykiatri (6 svar socialpsykiatri och 2 svar LSS vuxna). En låg svarsfrekvens och litet antal deltagare i undersökningen innebär att resultaten bör tolkas med

Funktionshinderområdet utförare riktar sig till brukare inom LSS och socialpsykiatri och har genomförts inom sex områden (insatser); Boende med särskild service SoL, Boendestöd, Daglig verksamhet, Gruppboende, Serviceboende och Sysselsättning SoL. Det är första året som vi deltar i alla insatsområden samtidigt. Resultatet omfattar egen regi och privat regi. Antal brukare som ingick i målgruppen 2025 var 806 (en brukare kan erhålla flera enkäter om den har flera insatser). Totalt sett har 472 svar inkommit vilket innebär att svarsfrekvensen om 59 procent. Svarsfrekvens skiljer sig mellan olika insatser. Socialnämndens mål om att 80 procent ska vara nöjda uppfylls inte som helhet.

Socialförvaltningen har genomfört tre egna brukarundersökningar:

Hemsjukvården; Inför 2025 ändrades metoden något i jämförelse med 2024 då svaren registrerades utifrån geografiskt område och sedan lades samman för att få ett totalresultat för hemsjukvården. Svarsfrekvensen för 2025 är 50 procent. På totalen så har andelen positiva svar ökat i 3 av 8 frågor och ligger i linje med förra årets undersökning i 3 av frågorna. Den fråga med störst skillnad sedan föregående år var om patienten känner sig delaktig i sin vård vilket också var något som verksamheten valde att arbeta vidare med utifrån 2024 års resultat.

Korttidsenheten; Svarsfrekvens för 2025 är 66 procent. I jämförelse med motsvarande undersökning som gjordes 2024 så har andelen positiva svar ökat i sex av femton frågor.

Störst ökning syns i frågan om planering för vistelsen som också var ett av områdena verksamheten, efter förra årets undersökning, valde att arbeta vidare med för att förbättra.

Mini Maria; Utgångspunkten för undersökningen motsvarar den undersökning som görs inom den sociala barn och ungdomsvården om öppna insatser till omsorgspersoner för barn och unga 0-18 år och omsorgspersoner till barn och unga 13-20 år. Resultatet bygger på totalt 32 svar och en svarsfrekvens om 88 procent. 94-100 procent anger att de är ganska eller mycket nöjda med stödet de får av behandlaren.

6.1.5 Kvalitetsregister

God vård i livets slut

För att följa och utveckla kvaliteten på den vård och omsorg som ges personer i livets slut registreras dödsfall i Svenska palliativregistret.

Resultat	2022	2023	2024	2025	Riket 2025	Mål Socialstyrelsen
Dokumenterad munhälsobedömning	59%	48%	63%	57%	64%	90%
Utförd validerad smärtskattning sista levnadsveckan	62%	63%	66%	81%	71%	100%
Dokumenterat brytpunktssamtal	79%	71%	84%	79%	82%	98%
Ordinerad injektion av läkemedel mot ångest	88%	89%	96%	92%	95%	98%
Vårdplan	65%	68%	68%	77%	74%	100%
Utan trycksår (kategori 2-4)	84%	90%	87%	89%	86%	90%
Ordinerad injektion av stark opioip vid smärtgenombrott	92%	93%	96%	91%	96%	98%
Mänsklig närvaro i dödsögonblicket	78%	78%	81%	84%	84%	90%
Läkarbeslut palliativ vård	86%	91%	94%	91%	92%	100%
Efterlevandesamtal	74%	71%	79%	86%	79%	90%
Symtomskattas sista levnadsveckan	43%	45%	66%	66%	57%	100%

Resultaten för utförd validerad smärtskattning sista levnadsveckan samt användandet av vårdplan har ökat kraftigt sedan föregående år och ligger nu över nivån för riket men fortsatt under Socialstyrelsens uppsatta målnivåer. Gällande resultaten för dokumenterat brytpunktssamtal, dokumenterad munhälsobedömning, ordinerad injektion av läkemedel mot ångest samt ordinerad injektion av stark opioid vid smärtgenombrott så har de sjunkit något sedan föregående år och ligger under både rikets resultat och Socialstyrelsens uppsatta målnivåer.

När det gäller indikatorerna för utan trycksår så ligger Gotland över riket och endast strax under Socialstyrelsens målnivåer. För indikatorn mänsklig närvaro i dödsögonblicket har Gotlands resultat ökat sedan föregående år och ligger i linje med riket men under Socialstyrelsens målnivåer. Indikatorerna läkarbeslut palliativ vård, efterlevandesamtal och symtomskattning sista levnadsveckan har tidigare inte varit med i tabellen. På resultaten ser man att Gotland gjort en tydlig ökning av andelen efterlevandesamtal samt symtomskattning sista levnadsveckan sedan 2023 och ligger högre än riket. Däremot är resultatet något lägre jämfört med 2024 samt i jämförelse med riket när det gäller läkarbeslut palliativ vård.

Förebyggande arbetssätt

Senior alert kvalitetsregister används stöd till ett förebyggande arbetssätt inom särskilda boende, bostad med särskild service, korttidsboende och hemsjukvård.

Resultat	2022	2023	2024	2025
Antal individer som erhållit riskbedömning-samtliga verksamheter	810	747	782	780
Andel riskbedömningar med identifierad risk inom något område	94%	95%	93%	93%
Andel individer med risk med åtgärdsplaner	92%	94%	91%	92%
Andel individer med risk som fått planerade åtgärder utförda	68%	69%	78%	88%

Resultatet visar att antal individer som erhållit riskbedömningar har minskat lite jämfört med föregående år men andelen individer med risk som har fått åtgärdsplaner har ökat något. Andelen individer med risk som fått planerade åtgärder utförda ökat markant jämfört med föregående år.

Resultaten från den nationella punktprevalensmätning av trycksår som skedde i november visar att andel trycksår har minskat i både hemsjukvården och i särskilt boende sedan föregående år och ligger strax över riket. För korttidsenheten har andelen trycksår ökat och ligger nu mer i linje med riket.

Verksamhet	Andel trycksår 2022	Andel trycksår 2023	Andel trycksår 2024	Andel trycksår 2025	Andel trycksår riket 2025
Särskilt boende	8%	12%	10%	9%	7,6%
Korttidsenhet	6%	0%	1%	8%	7,1%
Hemsjukvård	10%	12%	14%	7%	5,0%

Analys av resultaten visar att Gotland fortsätter att minska andelen trycksår i kategori 3 och ligger nu strax under riket. Vid tiden för punktprevalensmätningen hade ingen på Gotland ett trycksår kategori 4 eller något i de två sista kategorierna. Andelen trycksår kategori 1 har minskat medan kategori 2 har ökat sedan föregående mätning. Både kategori 1 och 2 ligger högre än riket.

Kategori (1-4)	Andel Gotland 2022	Andel Gotland 2023	Andel Gotland 2024	Andel Gotland 2025	Andel Riket 2025
1	54%	55%	54%	50%	44%
2	29%	27%	29%	37%	29%
3	13%	17%	15%	13%	14%
4	4%	0%	0%	0%	9%
Icke klassificerbart trycksår	-	1%	N/A	0%	3%
Misstänkt djup hudskada	-	0%	N/A	0%	1%

1. Rodnad som inte bleknar vid tryck. Kvarstående missfärgning, hel hud.
2. Delhudsskada som involverar epidermis och/eller dermis. Ytligt sår, avskavning av hud eller blåsa.
3. Fullhudsskada (involverar epidermis, dermis och subkutis). Sår ned till men inte genom fascian.
- 4 Fullhudsskada. Sår med vävnadsnekros eller skada av muskler, ben eller stödjevävnad.

God vård vid demenssjukdom

Som stöd för ett strukturerat arbetssätt vid vård och omsorg av personer med demenssjukdom på särskilda boende används Register för beteendemässiga och psykiskt

symptom vid demens, BPSD. Genom registret skapas möjlighet till ett bättre omhändertagande på individnivå samt utvecklingsarbete på verksamhetsnivå.

Kvalitetsindikatorer	2022	2023	2024	2025	Riket 2025
Läkemedel-olämpliga					
Andel personer som har olämpliga läkemedel-Haloperidol (ex Haldol) *	2%	2%	1%	1%	1%
Andel personer som har olämpliga läkemedel-Risperidon (ex Risperdal) *	9%	9%	11%	11%	13%
Andel personer som har olämpliga läkemedel-Zopiklon (ex Zopiklon) *	6%	6%	6%	5%	12%
Andel personer som har olämpliga läkemedel-Hydroxizin (ex Atarax) *	1%	1%	1%	1%	1%
Andel personer som har olämpliga läkemedel-Oxazepam (ex Sobril) *	13%	11%	9%	6%	19%
Andel personer som har läkemedel-Paracetamol (ex Alvedon)	50%	46%	45%	45%	48%
Symtomlindrande läkemedel					
Andelen personer med Alzheimers sjukdom som har symtomlindrande demensläkemedel	35%	41%	48%	50%	65%
Smärtfrihet					
Andel personer som verkar smärtfria	76%	74%	76%	74%	72%
Teamarbete					
Registreringar där arbetet skett i team	83%	96%	90%	90%	91%

Resultat visar att individer på Gotland erhåller en liknande eller betydligt lägre förskrivning av lugnande eller ångstdämpande läkemedel i jämförelse med riket. Personer med Alzheimers sjukdom får i högre grad symtomlindrande demensläkemedel i jämförelse med förra året men fortsatt lägre än riket. Andel personer som bedöms smärtfria är i princip oförändrad sedan föregående år och något högre än riket. Andel registreringar där arbetet med skattning, planering och uppföljning skett i tvärprofessionella team genom hela processen ligger i linje med riket samt med resultatet från föregående år. Att samtliga yrkesprofessioner i teamet deltar i alla delar är ett förbättringsområde samt att hålla i att registreringarna sker i team.

6.1.6 Vårdhygien

Basala hygienrutiner är grunden för att förebygga smittspridning i vård- och omsorgssituationer. Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien ska tillämpas av hälso- och sjukvården, tandvården och vissa insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL och LSS

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete är det vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS som ansvarar för att det finns sådana processer och rutiner som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet där följsamhet av hygienrutiner samt förebyggande av smittspridning ingår.

Frågor gällande vårdhygien inom socialförvaltningen hanteras av medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, i nära samarbete med hälso- och sjukvårdens Vårdhygien och Smittskydd. Vårdhygien och Smittskydd ansvarar för rutiner gällande både vårdhygien och smittskydd och målet är att de ska vara förvaltningsövergripande för både socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Vårdhygien ansvarar även för utbildning av hygienombuden och det görs i samarbete med MAS. Utbildning har skett vid ett tillfälle på våren respektive hösten 2025.

Följsamheten av basala hygienrutiner och klädregler görs fyra gånger per år. Ett planerat samarbete med HSF för registrering har försenats. Årets mätningar har registrerats lokalt och resultatet ligger liksom tidigare på cirka 50 procent följsamhet. Verksamheterna genomför årligen en vårdhygienisk egenkontroll (VEK) enligt Svensk Förening för Vårdhygien. Egenkontrollen görs enligt en fastställd checklista och utifrån resultatet ska chef i samverkan med medarbetarna ta fram en handlingsplan. Årets egenkontroll gjordes i november. Den visade på en övergripande medvetenhet och aktivt arbete med vårdhygieniska frågor. Bristerna finns framför allt i följsamheten av basala hygienrutiner och klädregler. För de brister och svagheter som framkommit har verksamheterna tagit fram konkreta handlingsplaner. Resultaten av punktprevalensmätningarna samt varje verksamhets checklista och handlingsplan från VEK, redovisas till MAS som följer upp det som en del i MAS ansvar för kvalitet och patientsäkerhet.

Det är tydligt att följsamhet av basala hygienrutiner och klädregler är ett prioriterat område att fortsätta arbeta med. Det är ensamt den viktigaste åtgärden för att minska och förebygga smittspridning. Att få full efterlevnad av hygienkrav och rutiner kräver ett långsiktigt arbete och flera olika insatser. Det är viktigt att vidta åtgärder för att förbättra eller behålla goda resultat. Såväl chefer, hygienombud och personalen behöver stöd i arbetet. Det behövs både resurser, kompetens och tid. Samarbetet mellan Vårdhygien (HSF) och MAS (SOF) fortsätter för att ta fram bra arbetssätt till detta, men det är viktigt att man ute i verksamheterna verkligen jobbar aktivt med arbetssätt, utbildning och uppföljning för att nå en följsamhet i hygienrutinerna och därmed minska risken för smitta och smittspridning. Mätning av följsamheten är inte en lösning, det är ett sätt att följa upp att det finns kunskap och att arbetssätt och rutiner följs korrekt.

6.2 Inkomna synpunkter

Under 2025 har det inkommit 156 synpunkter som registrerats i förvaltningens ärendehanteringssystem. 40 procent av de inkomna synpunkterna avser klagomål, 36 procent avser beröm, 12 procent avser förbättringsförslag och 12 procent kategoriseras som övriga synpunkter.

Tabellen visar antal synpunkter fördelade per kategori och jämförelse mellan år.

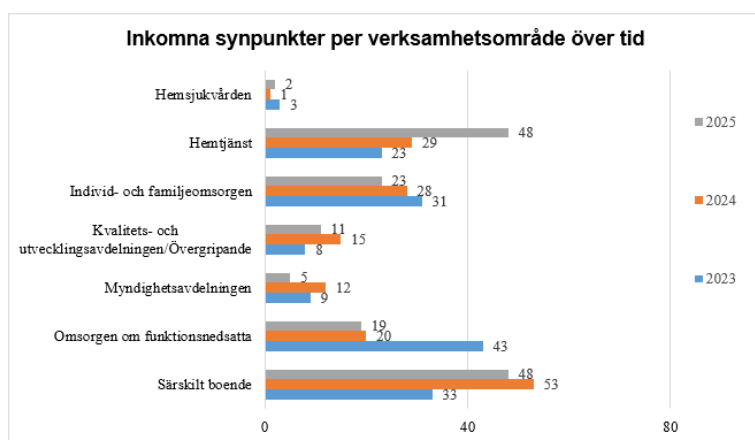
	2025	2024	2023	2022
Totalt antal synpunkter	156	158	150	109
Klagomål	63	75	107	96
Beröm	56	56	31	3
Förbättringsförslag	19	20	9	5
Övrigt	18	7	4	5

58 procent av synpunktsinlämnarna har valt att uppge kontaktuppgifter, det är färre än föregående år då 70 procent av de som lämnade synpunkter uppgav kontaktuppgifter.

Antalet inkomna synpunkter är fördelade per verksamhetsområde (oavsett regiform) och kategori i tabellen nedan. Föregående års antal inkomna synpunkter står i parentes.

Verksamhetsområde	Synpunkt: Beröm	Synpunkt: Förbättringsförslag	Synpunkt: Klagomål	Synpunkt: Övrig	Synpunkter totalt
Hemsjukvård	0 (1)	1 (0)	1 (0)	0	2 (1)
Hemtjänst	21 (4)	6 (4)	11 (18)	10 (3)	48 (29)
Individ- och familjeomsorg	7 (17)	0 (1)	13 (10)	3 (0)	23 (28)
Myndighetsavdelningen	0 (1)	1 (1)	4 (9)	0 (1)	5 (12)
Omsorgen om funktionsnedsatta	1 (2)	2 (2)	14 (15)	2 (1)	19 (20)
Särskilt boende	22 (21)	8 (11)	16 (20)	2 (1)	48 (53)
Kvalitets- och utvecklings- enheten/övergripande synpunkter	5 (10)	1 (1)	4 (3)	1 (1)	11 (15)

Av de totalt 156 inkomna synpunkterna är 149 (96 procent) ställda till enheter i egen regi och 7 (4 procent) ställda till verksamheter i enskild regi.



Analys och eventuella åtgärder

Antalet synpunkter som inkommit totalt under året är i linje med tidigare år. Det är färre klagomål än tidigare år. Lika många synpunkter avseende beröm inkom i år som förra året. Något fler synpunkter har kategoriserats som ”övrigt” i år. Dessa synpunkter har varierat innehåll, flera avser synpunkter gällande personal och arbetsmiljö utan angiven verksamhet. Avdelningen för hemtjänst har under året gått ut och efterfrågat synpunkter från brukare vilket medfört att det inkommit fler synpunkter ställda till deras verksamheter. Majoriteten av de synpunkterna avser beröm.

74 procent av synpunkterna är hanterade och avslutade i systemet i enlighet med rutinen för synpunktshantering. Det är färre än förra året då 83 procent var hanterade och avslutade i systemet. Förvaltningen har de senaste åren arbetat för att tydliggöra rutinerna för synpunktshandling. Under året har förvaltningen varit delaktig i att revidera den regiongemensamma rutinen för synpunktshantering. Även interna justeringar i egen regions arbetssätt har gjorts och synliggjorts i förvaltningens kartlagda process för att hantera synpunkter. Justeringarna består främst i att synpunkterna i större utsträckning hanteras inom respektive avdelning (utan påminnelser från centralt håll) samt att förvaltningen följer upp kontakten med enskilda som lämnat in synpunkter på privata utförare mer systematiskt än tidigare.

Förvaltningens verksamheter beskriver att synpunkter, utöver de som diarieförs, ofta tas emot och besvaras i det dagliga arbetet i möten med brukare/klienter/invånare.

7 Väsentliga personalförhållanden

7.1 Händelser inom avdelningarna

Sommarrekryteringen till äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning gav drygt 1 000 ansökningar, varav 430 erhöll en anställning. Antalet ansökningar var cirka 20 procent lägre än föregående år men sommarbonusen bidrog återigen till ett gott söktryck, även om förvaltningen sänkt bonusen något jämfört med 2024. Överlag har det varit svårt att rekrytera sjuksköterskor under sommaren både till hemsjukvården och till särskilt boende. Detsamma har gällt för fysioterapeuter till hemsjukvården och undersköterskor och stödassistenter till utförarverksamheterna inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Med anledning av det har medarbetare inom vissa verksamheter erbjudits att lösa in eller flytta semesterdagar.

Hemsjukvården har inte heller kunnat avropa hyrpersonal under sommaren vilket pressat verksamheten, däremot har särskilda boenden gjort 13 avrop på hyrsjuksköterskor under sommaren för att klara sin bemanning.

Under perioden från och med december 2024 till december 2025 har ordinarie hemsjukvårdschef haft uppdraget att förstärka som tillförordnad äldreboendechef inom vissa delar av särskilt boende. Anställningen har från och med december övergått i en tillsvidareanställning. Under tiden har hemsjukvårdschefens tjänst tillsatts med en tillförordnad som vanligtvis arbetar som enhetschef inom hemsjukvården, och så kommer det vara tills en ny ordinarie hemsjukvårdschef rekryterats.

Socionomutbildningen har gjort det lättare att rekrytera till individ- och familjeomsorgen. Flertalet nyutbildade socionomer är numera anställda på avdelningen. En avveckling av konsulter bedöms kunna ske i takt med att de nya medarbetarna introducerats i arbetsuppgifterna.

Individ- och familjeomsorgen upplever att hot och otillåten påverkan mot tjänstemän och verksamhet ökar, vilket också märks nationellt. Under året har avdelningen uppdaterat rutinen för hot och våld, sett över bemanning och säkerhetsaspekter i och utanför receptionen. Ett informationsmaterial och en utbildning har tagits fram till medarbetare och chefer. Avdelningen har identifierat sex utvecklingsområden kopplade till hot och våld som den kommer arbeta vidare med framåt tillsammans med HR och säkerhetssamordnare. Inom barn- och familjeenheten görs fortsatta månadsvisa arbetstygdmätningar i syfte att säkra rätt bemanning och upprätthålla en hållbar arbetsmiljö. Planen är att även försörjningsstödsenheten kommer att införa arbetstygdmätningar under 2026.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning har haft stor omsättning på personal i vissa områden i kombination med svårigheter att rekrytera rätt kompetens, vilket skapat vakanser som i sin tur resulterat i övertid, försämrad kvalitet och arbetsmiljö. Samtidigt har samtliga medarbetare påbörjat utbildningen Yrkesresan. Avdelningen har också påbörjat ett organisationsutvecklingsarbete för att bland annat särskilja insatser inom SoL och LSS. Avdelningen har etablerat ett forum (KRAFT) för förebyggande arbete kring konflikthantering. Chefer och HR deltar i forumet och målet är att hitta lösningar och verktyg som bidrar till en god arbetsmiljö för både chefer och medarbetare.

Hemtjänstens personalstyrka har minskat i spåren av det arbete med bemanning efter behov som gjorts. Enheter har sett över sin bemanning och i vissa fall minskat mängden

vikariat för att anpassa personalstyrkan. Avdelningen har fortsatt svårt att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal till enheter på hela ön. Om uppdragen inom hemtjänsten blir fler kommer avdelningen sannolikt att behöva öka bemanningen framöver. En enhet på södra Gotland har infört en ny befattning "serviceassistent", som kommer att utföra insatser som inte är omvårdnad, exempelvis städ och tvätt. Avdelningen har märkt ökade svårigheter att ge medarbetare delegering och analyserar orsakerna till detta.

Särskilt boende har haft en hög personalomsättning på enskilda enheter.

Rekryteringsprocesser pågår för att ersätta vakanser, men avdelningen har haft särskilt svårt att rekrytera sjuksköterskor och omvårdnadsmedarbetare till ytterområden. Avdelningen har gjort en organisationsgenomlysning som lett till att avdelningen nu har två avdelningschefer i ett delat ledarskap. Avdelningen fortsätter införandet av digital insatsplanering för att bland annat etablera ett avdelningsgemensamt arbetssätt. Det särskilda boendet Åvallegården är på väg att avvecklas och personal och brukare kommer flytta till det nybyggda särskilda boendet Odvalds efter årsskiftet, sker inom Klintehamn.

Kvalitets- och utvecklingsavdelningen har från och med den 1 januari 2025 omorganiserats till en kvalitetsenhet, placerad centralt inom socialförvaltningen, med ett tiotal anställda. Dagverksamheten för personer med demenssjukdom har flyttats till avdelningen särskilt boende. Anhörigstödet har under året flyttats till myndighetsavdelningen. Från och med 2026 innehåller myndighetsavdelningen en helt ny förebyggande enhet med fokus både på anhörigstöd och Hälsa 65.

Myndighetsavdelningen har under året haft fokus på friskvård och genomfört en stegtävling där alla teamen tävlat med varandra genom att teamen mätt antal steg de gått tillsammans. Resultatet blev över 12 miljoner steg vilket motsvarar sträckan mellan Visborg och Rio de Janeiro.

7.2 Löneöversyn

Förvaltningen har i årets löneöversyn satsat på att öka lönespridningen inom ett flertal yrken med målet att stärka konkurrenskraften bland erfarna, välutbildade och högpresterande medarbetare. Vid jämförelse står sig socialförvaltningens löner väl i förhållande till riket och jämförbara kommuner. Samtidigt behöver förvaltningen fortsätta med tidigare satsningar på de medarbetare som har den högsta kompetensen och bidrar med de bästa prestationerna.

7.3 Medarbetarundersökningen

Socialförvaltningens resultat i 2025 års medarbetarundersökning är på många sätt bättre än 2024. Fler medarbetare uppger att de kan rekommendera sin arbetsplats till andra (eNPS: -2 jämfört med -18). Förvaltningen går även framåt i engagemang (82 jämfört med 78) och teameffektivitet (71 jämfört med 70), medan ledarskap (74) och organisatorisk och social arbetsmiljö (67) är kvar på samma nivå som undersökningen 2024. Chefer gör överlag mer positiva bedömningar än medarbetare, vilket är normalt då chefer ofta har en annan insyn och möjlighet till påverkan på verksamhetens och arbetets utformning och utveckling. Män är överlag lite mer positiva även om fler kvinnor kan rekommendera sin arbetsplats. Medarbetare med annan könsidentitet är överlag mest kritiska. Medarbetare i åldern 40-59 år är mest benägna att rekommendera sin arbetsplats. Den är en väldigt viktig grupp för marknadsföringen av förvaltningens yrken då dessa ofta har nära kontakt med unga människor som är på väg ut i arbetslivet. Fler medarbetare svarar att de är motiverade i sitt

arbete (87 procent jämfört med 83 procent) och fler medarbetare svarar att de är beredda att anstränga sig lite extra för att organisationen ska bli mer framgångsrik (83 procent jämfört med 80 procent).

Även om förvaltningen förbättrar resultatet så är utmaningen framåt att fortsatt minska upplevelsen av stress (54 procent jämfört med 49 procent) och att fler känner att de får tillräcklig återhämtning mellan arbetsdagarna (51 procent jämfört med 47 procent). Färre enhetschefer svarar att de överlag har en rimlig stressnivå (40 procent jämfört med 48 procent), vilket föranleder ett fortsatt utvecklingsarbete kring problematiken under 2026. Samtidigt uppger fler chefer än tidigare att de får tillräckligt med tid för återhämtning mellan arbetsdagarna (66 procent jämfört med 59 procent). Svaren från medarbetare i schemalagda verksamheter skiljer sig åt. Medarbetare inom särskilda boenden uppger en minskad stress och en ökad möjlighet till återhämtning medan medarbetare inom hemtjänsten och omsorgen om personer med funktionsnedsättning uppvisar något mer spretiga resultat vid jämförelse av dem som uppger ett positivt respektive negativt resultat. 89 procent av dem som svarat på undersökningen har uppgivit att de kan ta ut sin friskvårdstid, varje vecka eller med sällan.

Förvaltningen kommer fortsätta med att tillsammans, chefer och medarbetare, utveckla goda förutsättningar för att alla anställda ska kunna ta ut sin friskvårdstid. Under 2025 tog förvaltningens anställda ut totalt 20 700 timmars friskvårdstid. Flest timmar togs ut inom särskilda boenden, 6 520 timmar, varav 6 057 timmar togs ut av tillsvidareanställda vilket i genomsnitt ger 11,5 timme per tillsvidareanställd.

7.4 Personalomsättning

Personalomsättningen bland tillsvidareanställda var 14 procent lägre under 2025 (213 avgångar) jämfört med 2024 (248 avgångar), både avseende externa avgångar (154 jämfört med 176) som interna (59 jämfört med 72). Av samtliga avgångar avsåg 10 avgångar chefer, vilket var 2 färre än 2024.

83 procent (jämfört med 85 procent 2024) av alla som svarat på årets medarbetarundersökning uppger att de ser sig själv arbeta kvar inom förvaltningen om två år.

Socialförvaltningens pensionsprognos pekar på 24 pensionsavgångar under 2026, varav 21 avgångar avser medarbetare som arbetar brukarnära i omvårdnad och omsorg.

7.5 Äldreomsorgslyftet

Under 2025 har arbetet med kompetensutveckling och långsiktig kompetensförsörjning inom äldreomsorgen fortsatt att stärkas. Sedan starten 2020 har totalt 222 undersköterskor examinerats genom våra utbildningar inom Äldreomsorgslyftet. Under året tog 48 nya undersköterskor examen, varav 11 arbetar i privat regi och 37 inom kommunens egen verksamhet, 18 inom hemtjänsten och 19 på särskilda boenden.

Fortbildningsinsatserna för redan yrkesverksamma undersköterskor har också utvecklats vidare. Totalt har 124 undersköterskor tagit del av olika kompetenshöjande utbildningar sedan starten, och under 2025 låg fokus på palliativ vård. Under årets första hälft deltog 19 medarbetare inom egenregin i denna utbildning, vilket stärker kvaliteten i omsorgen för äldre i livets slutskede.

För att säkerställa en god introduktion för nya medarbetare har Socialförvaltningen sedan 2021 erbjudit en introduktionsutbildning inför sommaren. År 2025 utökades utbildningen till att även omfatta våra året runt-vikarier. Totalt genomfördes fem tvådagarsutbildningar, där 38 vikarier fick grundläggande omvårdnadskunskaper inför sin arbetsplatsintroduktion. Utbildningen har varit ett uppskattat stöd och bidragit till ökad trygghet och kvalitet i verksamheterna.

Arbetet med språkutveckling har fortsatt vara prioriterat. Under året genomfördes ytterligare en omgång av Språkombudsutbildningen, vilket resulterade i att sex deltagare certifierades. Språkombuden utgör en viktig resurs i arbetet med att skapa språkstärkande och inkluderande arbetsmiljöer.

I augusti startade två större utbildningsinsatser: en kombinationsutbildning med 15 platser, där deltagarna parallellt studerar till undersköterska och läser svenska, samt en ordinarie undersköterskeutbildning med 24 platser. Båda utbildningarna omfattar tre terminer och kombinerar studier med arbete i verksamheten.

Under hösten genomfördes även ett nytt pilotprojekt på särskilda boendet Terra Nova, där medarbetare fick möjlighet att läsa yrkessvenska direkt på arbetsplatsen med stöd av en SFI-lärare en dag i veckan. Upplägget kombinerade individuell handledning och gruppundervisning för att möta olika språkliga behov. Pilotomgången är nu avslutad och en utvärdering väntas under början av 2026. Resultatet kommer att ligga till grund för beslut om en eventuell utvidgning av insatsen till fler särskilda boenden.

Inför 2026 fortsätter satsningarna på kompetensförsörjning. I februari startar en ny omgång av undersköterskeutbildningen inom Äldreomsorgslyftet, denna gång med 30 utbildningsplatser. En viktig nyhet är att även medarbetare inom OOF erbjuds möjlighet att delta. Av de 30 platserna är åtta reserverade för OOF:s medarbetare, vilket stärker samarbetet mellan verksamheterna och förväntas ge en kvalitetshöjning även inom omsorgens verksamheter.

Förvaltningen kommer också att fortsätta utveckla språkutbildande insatser för att ytterligare höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Regeringen har lagt fram ett förslag om språkrav inom äldreomsorgen, och detta kan skapa nya möjligheter till utbildningar och språkstödande insatser.

7.6 Nämndens uppdrag: att utforma ett flerårigt program för att stärka enhetschefer

I februari 2024 gav socialnämnden socialförvaltningen i uppdrag att utforma ett flerårigt program för att stärka enhetscheferna så att de kan agera som trygga förändringledare.

Enhetscheferna fick tidigt möjlighet att lyfta de utmaningar och behov av stöd och förändring som de föreslog skulle ingå i programmet. Utifrån chefernas förslag formades åtta aktiviteter:

1. Tydliggöra mötesstrukturen inom respektive avdelning

Avdelningarna har kommit olika långt i att tydliggöra mötesstrukturen. Särskilt boende har genomfört en översyn med hjälp av Startpoint som givit förslag på förändringar som även omfattar en ny mötesstruktur. Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning pågår en omorganisation som även den kan få påverkan på mötesstrukturen. Avdelningen har också etablerat ett forum för chefer för att ge dem ett bra stöd i att arbeta förebyggande

med bland annat konflikter och andra svåra arbetsmiljöfrågor. Respektive avdelningsledningsgrupp arbetar vidare med att se över och vid behov utveckla mötesstrukturen inom avdelningen. Myndighetsavdelningen och individ- och familjeomsorgen har sedan tidigare en tydlig mötesstruktur.

2. Utredda möjligheten till handledning för enhetschefer avseende enhetschefsrollen

Behovet av handledning ser olika ut inom avdelningarna. Därför har respektive ledningsgrupp fått uppdraget att utifrån deras upplevda behov utforma den handledning som passar just deras chefer bäst. Exempelvis har hemtjänsten har valt en stående handledningstid för kollegial handledning där även förvaltningens HR-konsult deltar.

3. Se över introduktioner för enhetschefer

Region Gotland har tagit fram en ny chefsintroduktion tillsammans med socialförvaltningen. Förvaltningen har ett pågående arbete med att komplettera den regionsövergripande chefsintroduktionen med en förvaltningsspecifik introduktion samt tillhörande avdelningsspecifika introduktionsavsnitt. En viktig del i introduktionen handlar om innebörden av att vara medarbetare i socialförvaltningen och varje medarbetares arbetsmiljö, inte minst hur man ska tänka i situationer med hot och våld.

4. Se över och tydliggöra befintliga stödfunktioner för enhetschefer inom och utom förvaltningen

Region Gotland har precis före sommaren fattat beslut om att alla nya chefer ska få en mentor vid anställningens början samt en HR-kontakt under det första anställningsåret. Mentorskapet och HR-kontakten har startats upp inom förvaltningen under hösten.

5. Utredda behovet av juridisk kompetens inom förvaltningen

Individ- och familjeomsorgens samt myndighetsavdelningens chefer har uttryckt ett särskilt stort behov av stöd i juridiska frågor. Avdelningarna ser över hur behovet av juridisk expertis kan mötas inom avdelningarna.

6. Se över arbetsbelastningen för enhetschefer under året

Avdelningscheferna ser kontinuerligt över arbetsbelastningen för respektive chef vilket under året lett fram till en organisationsöversyn inom särskilt boende. Även omsorgen om personer med funktionsnedsättning har påbörjat ett organisationsutvecklingsarbete för att tydliggöra och förenkla ledningen av insatserna inom LSS och SoL. Därtill ser övriga avdelningar över arbetsbelastningen i nära dialog med respektive enhetschef, vilket i vissa fall lett till justeringar i chefsområden eller chefsuppdrag. Ledningsgrupperna arbetar vidare med friskfaktorer för att skapa förutsättningar för balans mellan arbete och fritid. I resultatet av medarbetarundersökningen framgår att förvaltningen och avdelningarna behöver arbeta vidare med att minska stressnivån hos chefer och ge goda förutsättningar till återhämtning mellan arbetsdagarna.

7. Utredda hur beslut kan synliggöras i hela organisationen

Förvaltningsledningen har tydliggjort kommunikationen ut i organisationen genom månadsbrev och minnesanteckningar från förvaltningsledningen som blir tillgängliga för alla. Förvaltningsledningen håller också regelbundet chefsmöten för samtliga chefer inom förvaltningen samt verksamhetsutvecklare. Under hösten fortsätter arbetet med att säkerställa att alla medarbetare och chefer känner sig delaktiga och informerade i det som händer inom förvaltningen.

8. Arbeta för en enklare hantering av olika verksamhetssystem i enhetscheferollen

Förvaltningen är med i nära dialog med leverantörer då det är möjligt och lyfter enhetschefernas behov av förenkling av befintliga verksamhetssystem. Ett tydligt exempel är det regionövergripande delprojektet som har i uppdrag att se över bemanningsfunktioner i Medvind och där förvaltningen ingår i, och är en mycket aktiv part i, det delprojektet.

7.7 Antal årsarbetare, övertidsanalys och sjuktal

7.7.1 Antal årsarbetare enligt produktion

	Genomsnitt antal årsarbetare enl. produktion för 12 mån t.o.m. Nov 2025	Genomsnitt antal årsarbetare enl. produktion för 12 mån t.o.m. Nov 2024	Förändring mot Nov 2024
Alla anställningsformer	1 426.19	1 375.80	50
Tillsvidare	1 304.46	1 248.29	56
Tidsbegränsad	121.73	127.51	-6

Antal årsarbetare enl. produktion: sysselsättning - frånvaro (ex. tjänstledighet, föräldraledighet, sjukdom) Semester tas inte bort

Både antalet årsarbetare och antalet anställda har ökat under perioden jämfört med motsvarande period förra året. Arbetad tid påverkas av sjukfrånvaro, planerade föräldraledigheter, tillfälliga föräldraledigheter och tjänstledigheter samt att det 2024 var skottår. Även organisationsförändringar såsom verksamhetsövergångar och förändringar av antalet verksamheter eller brukare påverkar den arbetade tiden.

Särskilt boende har ökat antalet årsarbetare med anledningen av verksamhetsövergången av det särskilda boendet Terra Nova med 60 platser, samt övertagandet av dagverksamheterna. Under hösten kommer avdelningen fortsätta implementeringen av digital insatsplanering med strävan om att nå en jämnare arbetsfördelning i verksamheterna.

Hemtjänsten har minskat antalet årsarbetare under det senaste året, vilket till stor del beror på ökad följsamhet i bemanningen inom avdelningen.

Ökningen inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning beror på att avdelningen startat en ny gruppboende (Stickerskan) i Visby samt även startat upp en verksamhet för personlig assistans. Därtill har avdelningen rekryterat stödpedagoger och tillsatt centrala planerare. Avdelningen har också tillsatt dubbelbemanning och nattbemanning för några brukare som fått ökat stödbehov samt bemannat upp vid basansvar. En inhyrd sjuksköterska har stärkt upp under senare delen av hösten.

Hemsjukvården har haft svårt att rekrytera fysioterapeuter och kommer fortsätta gå kort på fysioterapeuter under hösten, medan fortsatta rekryteringsförsök pågår.

Individ- och familjeomsorgen har ökat med åtta årsarbetare vilket beror på tillsättning av vakanser samt en utökning kopplad till arbetet med ungdomar med normbrytande beteende. Antalet medarbetare har även ökat i sociala insatsgrupper. Därtill har flera enheter rekryterat visstidsanställda studentmedarbetare på deltid. Avdelningen har under året kunnat rekrytera till ett flertal tjänster som har varit vakanta under en längre tid och därmed minskat antalet konsulter till två konsulter.

Myndighetsavdelningen har stärkt upp med en förste handläggare till mottagningsenheten samt en handläggare till teamet för socialpsykiatri. Under sommaren har fler

sommarvikarier varit anställda på avdelningen jämfört med föregående år för att få till en hållbar arbetssituation.

Antal tillsvidareanställda heltidsanställda ökade under året från 1 265 i december 2024 till 1351 i december 2025, en ökning med 7 procent. Sett till andelen heltidsanställda inom förvaltningen ökade andelen heltidsanställda under samma period från 81 procent till 84 procent. Samtidigt ökade den genomsnittliga sysselsättningsgraden bland tillsvidareanställda inom förvaltningen från 96,3 procent till 96,6 procent. Andelen män ökade från 20,2 procent till 21,5 procent.

7.7.2 Övertidsanalys

	Timmar Jan - Nov 2025	Timmar Jan - Nov 2024	Förändring fg år
Mertid och övertid	38 600.07	38 972.37	-372
t12 Övertid	35 153.26	28 513.61	6 640
t14 Mertid	3 446.81	10 458.76	-7 012

Tabellen visar periodens över- och mertid uttryckt i timmar

Mertiden minskar med anledning av att sysselsättningsgraderna ökar och fler och fler medarbetare anställs på heltid.

Hemsjukvården har minskat sin övertid trots svårigheter att rekrytera och bemanna med sjuksköterskor och fysioterapeuter.

Hemtjänsten har ökat övertiden under senare delen av året som en följd av sjukskrivningar och svårigheter att rekrytera.

Individ och familjeomsorgen har minskat både övertid och mertid. Myndighetsavdelningen har inte haft någon övertid eller mertid.

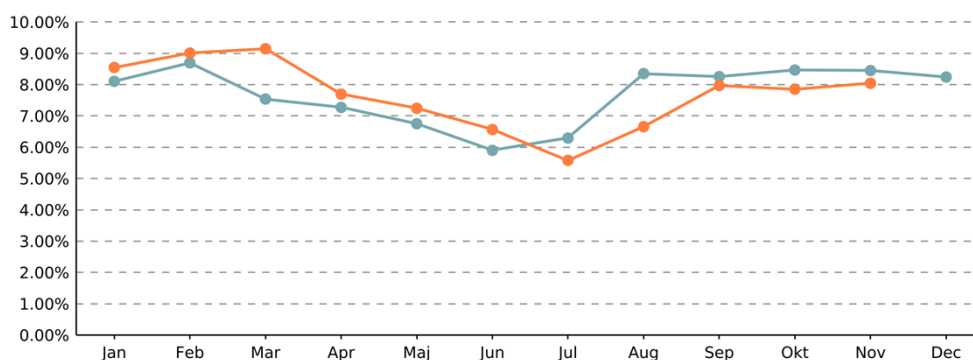
Omsorgen om personer med funktionsnedsättning har höjt grundbemanningen och fyllt upp vakanta rader vilket minskat behovet av övertid och mertid jämfört med tidigare.

Särskilt boende har haft en stor ökning av övertid samtidigt som mertiden minskat. Ökningen beror på svårigheter att tillsätta vakanser samt utmaningar i att koordinera och schemalägga användningen av så kallade gröna turer. Avdelningen analyserar hanteringen av gröna turer samt nyttjandet av övertid och kommer även utreda möjligheten till central planering. Syftet med analysarbetet och utredningen är att minska övertid och mertid, säkerställa en hållbar arbetsmiljö samt skapa en långsiktig och stabil bemanningssituation.

7.7.3 Sjukfrånvaro

	Sjuktal % Jan - Nov 2025	Sjuktal % Jan - Nov 2024	Förändring % enheter
Alla	7.61	7.62	-0.02
Kvinna	8.07	8.08	0.00
Man	6.00	5.96	0.03

Sjuktal visar hur stor andel av den avtalade anställningstiden för perioden anställda varit frånvarande på grund av sjukdom.



Här visas sjuktalet månadsvis för 2025 (orange linje) samt sjuktalet månadsvis för 2024 (blå linje).

Den ackumulerade sjukfrånvaron för 2025 är i nivå med föregående år, både för kvinnor och för män. Den korta sjukfrånvaron dag 1-14 (4,36 procent) har ökat jämfört med föregående år (4,15 procent) och haft stor påverkan på arbetsmiljön och ekonomin, då det ofta är svårt att med kort framförhållning bemanna sjukvakanser med vikarier. Yngre medarbetare upp till 29 år har högst korttidssjukfrånvaro (4,66 procent) men samtidigt lägst totalt sjukfrånvaro (5,49 procent), medan medarbetare i åldern 30-49 år har lägst korttidssjukfrånvaro (4,26 procent) och medarbetare i åldern över 50 år har högst total sjukfrånvaro (8,64 procent).

Individ- och familjeomsorgen har haft en ökning i korttidssjukfrånvaro på grund av influensa, förkylning, och andra säsongrelaterade sjukdomar. Avdelningen har också haft icke-arbetsrelaterade långa sjukskrivningar.

Myndighetsavdelningens sjukfrånvaro har minskat även om avdelningen har haft några längre icke-arbetsrelaterade sjukskrivningar.

Förvaltningen följer upp medarbetares uttag av friskvårdstid och friskvårdsbidrag och kan konstatera att uttaget ökat successivt under året och att det finns potential till ännu högre uttag. Förvaltningen kommer fortsätta uppmuntra till friskvårdsaktiviteter och poängtera vikten av en god hälsa. Exempelvis har myndighetsavdelningen under maj haft en motionsmånad för hela avdelningen. En satsning som bland annat genererade i 12 miljoner promenerade steg.

Hemtjänsten, särskilt boende och omsorgen om personer med funktionsnedsättning har arbetat med aktiv sjukskrivning men den korta sjukfrånvaron på grund av influensa och förkylningar är trots det påtaglig. Detsamma gäller inom övriga delar av förvaltningen. Utöver korttidsfrånvaron rapporterar flera enheter en förekomst av långtidssjukskrivningar som inte är arbetsrelaterade men som har tydlig påverkan på sjukskalet.

7.8 Friskfaktorer

Friskfaktorsarbetet har kommit igång inom stora delar av förvaltningen och förväntas ge en positiv påverkan på arbetsmiljön och sjukfrånvaron över tid. Förvaltningens friskfaktorsarbete hänger starkt ihop med regionens övergripande friskfaktorsarbete där den största insatsen inom friskfaktorsarbetet har varit att utbilda Region Gotlands chefer och skyddsombud i att arbeta aktivt med friskfaktorer. Under året har flera utbildningstillfällen genomförts och cirka 300 chefer och skyddsombud, fördelat över samtliga förvaltningar, har hittills genomgått utbildningen. Fler kommer genomgå den under kommande år. Inom socialförvaltningen arbetar förvaltningens arbetsmiljökonsult

aktivt med att ge stöd till chefer och arbetsgrupper i friskfaktorsarbetet som bland annat innebär att göra skattningar baserade på friskfaktorerna och utifrån resultatet arbeta med insatser för att stärka arbetsmiljön på arbetsplatsen.

8 Ekonomisk uppföljning

8.1 Budget 2025

Inför 2025 ökades budgetramen med 6,8 procent. För ökade personalkostnader tillfördes först 31,3 mnkr, sedan tillfördes ytterligare 2,5 mnkr i juni då en central lönepott fördelades. 27,1 mnkr tillfördes utifrån resursfördelningsmodellen för äldre invånare, samtidigt som en besparing på 17,1 mnkr sänkte budgeten för äldreomsorgen. Budgeten ökades med 21 mnkr för prisökningar på externa avtal.

Budgetramen för LSS-verksamheten ökades med 40 mnkr. Äskande var på 65 mnkr för att komma till rätta med underfinansieringen av verksamheten. För att finansiera SIG, särskild insatsgrupp för ungdomar med normbrytande beteende, tillfördes 2 mnkr och för skyddat boende tillfördes också 2 mnkr.

Interna prisökningar kompenseras med 4,7 mnkr för lokalkostnader; 1,7 mnkr för måltider samt 0,6 mnkr för övriga interna varor och tjänster.

Budgetram socialnämnden, tkr	2025
Justerad driftbudgetram 2024	1 699 167
Personalkostnadsuppräknig 3,1%	31 257
Resursfördelningsmodell äldreomsorg	27 174
Effektivisering	-17 081
Indexuppräknig externa avtal	21 000
Tillskott LSS	40 000
Tillskott IFO SIG och skyddat boende	4 000
Förändring lokalkostnader	4 712
Förändring interna kostnader TKF	533
Förändring interna kostnader RSF	1 694
Övrig justering internränta förändrad	75
Budgetram 2025	1 812 531
Justering fördelning lönepott juni	2 449
Ny budgetram 2025	1 814 980

8.2 Årets resultat

8.2.1 Årets resultat intäkter och kostnader

Resultatet för 2025 är ett överskott på 34,5 mnkr mot tilldelad budget (underskott 13,6 mnkr 2024).

Intäkterna överstiger budget med 56,4 mnkr. Avvikelsen avser främst intäkt från statsbidrag som är mycket svårt att budgetera. Statsbidragen är inte alltid är kända när året börjar, sedan ska ansökan ske, bidraget ska beviljas och sedan inkomma till regionen vilket sker ofta några månader in på året. Dessutom varierar det när kostnaden uppstår, alltså

kostnad för tjänster eller varor som ska finansieras med statsbidrag. I övrigt är det en större avvikelse för posten intern resursfördelning, både vad gäller intäkter och kostnader.

Kostnaderna är 21,9 mnkr högre än budget. Personalkostnaderna överstiger budgeten med 52,6 mnkr, avvikelserna avser främst särskilt boende och LSS-verksamhet.

Avvikelseberor främst på icke fullständig budgetering. Kostnaderna för köp av huvudverksamhet understiger budget med 30,6 mnkr och största avvikelsen är köp av placeringar inom LSS-verksamheten, där det blev färre placeringar än beräknat. Personalkostnaderna måste alltid ses i sammanhang med kostnaderna för köp av huvudverksamhet, då förvaltningen både utför verksamhet i egen regi och har många privata utförare. Kostnaderna för köp av tjänst överskrider budget då kostnaderna för hyrpersonal och IT-tjänster, främst M365, blev dyrare än beräknat.

Kostnaderna för förbrukningsmaterial understiger budget och avser bland annat hjälpmedel, skyddsmaterial och livsmedel. Lokalkostnaden blev högre än budget och den största avvikelsen avser LSS-bostäder. Budgeten för övriga kostnader överstiger budget med 15,1 mnkr. Det är poster som är svåra att budgetera så som försörjningsstöd samt ersättning till Försäkringskassan för personlig assistans.

Ekonomirapport intäkter och kostnader, tkr

Kontostruktur	Budget Jan - Dec 2025	Utfall Jan - Dec 2025	Avvikelse Jan - Dec 2025	Utfall Jan- Dec 2024	Förändring utfall %
Resultat	-1 814 980	-1 780 481	34 499	-1 712 771	4,0
INTÄKTER	987 092	1 043 490	56 399	955 776	9,2
Taxor och Avgifter	76 111	80 737	4 626	77 272	4,5
Bidrag	21 403	82 093	60 690	65 792	24,8
Försäljning vara/tjänst	17 163	26 826	9 663	24 889	7,8
Intern resursfördelning	820 313	799 231	-21 082	736 265	8,6
Övriga intäkter hyror	52 102	54 603	2 500	51 559	5,9
KOSTNADER	-2 802 072	-2 823 971	-21 900	-2 668 548	5,8
Personal	-1 065 707	-1 118 343	-52 635	-1 035 624	8,0
Köp av tjänst	-67 841	-79 520	-11 679	-67 613	17,6
Köp huvudverksamhet	-518 476	-487 833	30 643	-508 026	-4,0
Förbrukningsmaterial	-65 890	-62 820	3 070	-52 649	19,3
Lokaler	-118 352	-122 431	-4 079	-114 370	7,0
Avskrivning, internränta	-2 329	-2 335	-6	-2 559	-8,7
Intern resursfördelning	-824 103	-796 189	27 914	-733 111	8,6
Övriga kostnader	-139 374	-154 500	-15 126	-154 595	-0,1

I tabellen visas intäkter och kostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I tabellen finns även följarets redovisade intäkter och kostnader samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent.

8.3 Intäkts- och kostnadsutveckling

Nettokostnaden, intäkter minus bruttokostnader, uppgår till 1 780,5 mnkr och detta är en ökning med 4,0 (7,2) procent jämfört med föregående år. De största kostnadsposterna är personalkostnaderna som ökar med 8,0 procent, och köp av verksamhet från privata

utförare som minskar med 4,0 procent. Förändringen beror främst på att socialförvaltningen från november 2024 tog över och nu driver ett stort särskilt boende på Terra Nova i Visby, det drevs tidigare av en privat utförare. I och med detta ökar också kostnaden för köp av tjänst, främst måltider, samt förbrukningsmaterial.

8.3.1 Intäkter

Intäkterna totalt sett har ökat med 9,2 (5,7) procent till 1 043,5 mnkr. Av intäkterna avser cirka 814 mnkr interna poster. Externa intäkterna uppgår till cirka 229 mnkr vilket är 12 (-7) procent högre än 2024. Skillnaden mot ekonomirapporten avser interna personalkostnader på cirka 15 mnkr. Ökningen avser främst högre intäkter från omvårdnadsavgifter samt interna poster.

Taxor och avgifter

Avgifter inom äldreomsorgen, hemsjukvård samt måltidsavgifter ökar 4,5 (10,2) procent till 80,7 mnkr vilket beror på att det är något fler brukare inom äldreomsorgen.

Bidrag

För 2025 redovisas 82,1 (65,8) mnkr som intäkt från bidrag. Av detta avser 66,4 (49,6) mnkr statsbidrag som ansökts om från Socialstyrelsen, SKR och Kammarkollegiet. Här ingår också ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans med 7,5 (5,9) mnkr, ersättningarna från Migrationsverket med 3,5 (4,9) mnkr samt bidrag för arbetsmarknadsinsatser 1,7 (2,8) mnkr. I posten ingår också återbetalning av försörjningsstöd med 3,1 (2,6) mnkr.

Statsbidragen som inkommit under året har använts till största del, det som återstår är ej förbrukat bidrag för äldreomsorgslyftet på 7,1 mnkr som ska återbetalas.

Statsbidragen avser till största del statsbidrag för att stärka äldreomsorgen, kompetenssatsningen äldreomsorgslyftet samt god och nära vård. Vid årsskiftet var en ytterst liten del av bidragen kända vilket gör det omöjligt att budgetera bidragen. Det är också svårt att planera hur bidragen ska användas då de beslutas och betalas ut från slutet av februari fram till juni. Statsbidraget för god och nära vård är höjt rejält 2025 till drygt 12 mnkr, detta betalades ut i slutet av maj. Ett nytt bidrag avser omställning till ny socialtjänstlag på 8,8 mnkr betalades också ut i slutet av maj. Bidragen bokförs först på ett balanskonto och fördelning sker sedan som intäkt under året.

Bidragen gör att socialförvaltningen kan satsa på att utveckla verksamheten och de finansierar främst förstärkning med tjänster så som sjuksköterskor, kompetensutveckling och diverse utrustning. Samtliga utförare inom äldreomsorgen har erbjudits bidrag per brukare för att kunna satsa på sin verksamhet, något som kommer brukarna till gagn. För extra habiliteringsersättning har förvaltningen fått 2,8 mnkr i statsbidrag. Bidraget betalas ut direkt till brukare som deltagit i daglig verksamhet inom LSS.

Statsbidrag, tkr	använt
Ny Socialtjänstlag	8 812
Stärka civila försvaret	620
Motverka ensamhet	771
Psykisk hälsa överenskommelse	2 212
Förstärkt föräldrastöd	500
Stimulansmedel placering unga	1 594
Stärkt äldreomsorg	30 932
Äldreomsorgslyftet	5 652
Förebygga brottslighet	854
Våld i nära relation	516
Hab ersättning	2 838
God och nära vård	11 046
Brottsförebyggande arbete	102
Summa	66 450

Försäljning av vara/tjänst

Intäkten uppgår till 26,8 mnkr och ökar med 7,8 procent. Till största del avser detta intern försäljning av personaltimmar. En liten del avser extern försäljning av hemtjänsttimmar och daglig verksamhet.

Intern resursfördelning

Detta avser intäkter inom socialförvaltningen då stor del av utförarverksamheten bedrivs som beställar-utförarmodell. Ökningen på 8,6 procent avser interna poster som främst rör övertag av särskilt boende. Intäkterna motsvaras i princip av kostnader intern resursfördelning.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser hyror från brukare för bostäder och intäkterna för helåret ökar med 5,9 (9,8) procent till 54,6 mnkr. Hyresintäkterna täcker allt mindre del av lokalkostnaderna, detta blir allt tydligare när nya lokaler tas i bruk.

8.3.2 Kostnader

Bruttokostnaden är 5,8 (6,7) procent högre än föregående år och uppgår till 2 824 mnkr. Bruttokostnaderna, exklusive interna poster, uppgår till 2 028 mnkr och ökar 5 (6) procent. Personalkostnaderna ökar vilket beror på fler anställda då det särskilda boendet Terra Nova tagits över från extern utförare november 2024. Av samma anledning minskar kostnad för köp av verksamhet. Det leder också till ökade kostnader för livsmedel och måltider samt förbrukningsmaterial.

Personal

Personalkostnaderna uppgår till 1 065,7 mnkr för 2025, vilket är en ökning med 8,0 (5,7) procent mot motsvarande period föregående år. Ökningen beror främst på fler anställda inom särskilt boende då ett stort boende övergått till drift i egen regi. För flera särskilda boenden i övrigt är det minskad arbetad tid och minskade personalkostnader. För hemtjänsten minskar både arbetad tid och personalkostnader. Detta är en effekt av arbetet med att bemanna efter behov samt se över arbetssätt, för att nå en ekonomi i balans. Dock ökar personalkostnaderna för delar av LSS-verksamheten och detta är något som ska granskas under 2026 i samband med att organisationen ses över. Det är något fler anställda inom individ- och familjeomsorgen, vilket ökar personalkostnaderna, men det gör att verksamheten har kunnat minska antalet socionomkonsulter, vilket är positivt.

Kostnaderna för övertid ökar med 31 procent till 13,9 mnkr. Ökningen är främst inom särskilt boende då de haft svårt att tillsätta vakanta tjänster, se vidare avsnitt 6.2 Övertidsanalys. Kostnaden för timanställda ökar med knappt 2 procent. Kostnaden för sjuklöner ökar 11 procent till 20,4 mnkr. Ökningen avser de flesta avdelningarna förutom hemtjänst där sjuklönekostnaderna minskar. Se vidare avsnitt 7.7 sjukfrånvaro.

Köp av tjänst

Kostnader för köp av tjänst uppgår till 79,5 mnkr, vilket är en ökning med 17,6 (7,7) procent. I posten ingår administrativa tjänster, hyrpersonal och måltider. Kostnaderna för köp av måltider ökar med 22 procent, en effekt av att socialförvaltningen tagit över ett stort särskilt boende. Kostnaderna för hyrpersonal är cirka 1 mnkr lägre än föregående år och uppgår till 8,2 mnkr. Det avser främst socionomkonsulter till barn- och ungdomsvården men även hyrsjuksköterskor till särskilda boenden och korttidsenheten. Här ingår också interna köp av tjänster med drygt 13 mnkr.

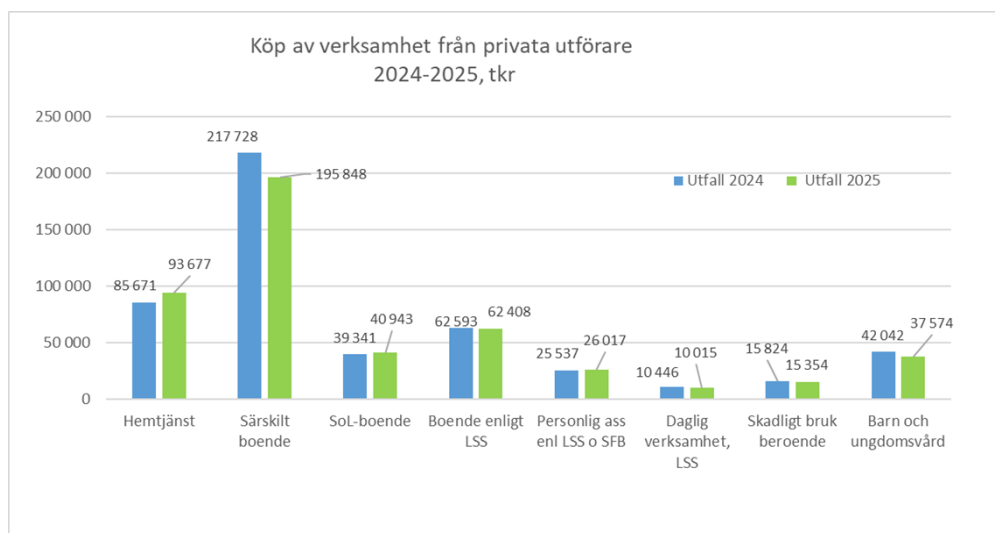
Köp av huvudverksamhet från privata utförare

Köp av verksamhet från privata utförare har under 2025 minskat med 4,0 (+5,3) procent till 487,8 mnkr. Kostnadsminskningen beror främst på en stor verksamhetsövergång av ett särskilt boende i november 2024, men även på att förvaltningen köper färre platser inom äldreomsorg och barn- och ungdomsvård.

För perioden ökar kostnaderna för köp av hemtjänst med 9 procent till 94 mnkr. För särskilt boende minskar kostnaderna med 10 procent till 196 mnkr. Kostnaderna för köp av bostad med särskild service LSS är i nivå med 2024 och uppgår till 62 mnkr.

Inom individ- och familjeomsorgen minskar kostnaderna för köp av verksamhet från privata utförare totalt med 12 procent. Det är en minskning av kostnaderna för placeringar inom skadligt bruk och beroende, skyddat boende samt barn- och ungdomsvården. Kostnaden för helåret uppgår till 57 mnkr.

Diagram köp av verksamhet 2024-2025, tkr



Sammanställning av köp över 5 mnkr från privata utförare se vidare bilaga 4.

Viktiga händelser under året – privata utförare 2025**Avtalsformer****Driftentreprenader**

Socialnämnden hade vid årets utgång fyra olika avtal avseende driftentreprenader, tre avtal omfattade särskilt boende och ett omfattade familjerådgivning. Driftentreprenader upphandlas enligt LOU, lag om offentlig upphandling.

Lag om valfrihetsfritetssystem, LOV

Socialnämnden har två olika valfrihetssystem enligt LOV, utförande av hemtjänst dag/kväll och utförande av daglig verksamhet. Ansökningar tas emot löpande, avtal tecknas med godkända leverantörer som därefter har rätt att erbjuda tjänster inom ramen för valfrihetssystemet.

Enstaka platser

Köp av enstaka platser sker inom särskilt boende, bostad med särskild service, samt inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde. Avtal upphandlas enligt LOU.

Händelser under året - avtal och upphandling**LOV Hemtjänst**

Under 2025 har inga nya ansökningar kommit in i systemet. Under våren sålde Unea sin hemtjänstverksamhet till Gotlands hemtjänster. Vid årets slut hade tre leverantörer avtal inom ramen för LOV Hemtjänst.

LOV Daglig verksamhet

Avtal finns med tre olika leverantörer, övrig daglig verksamhet bedrivs i egen regi. Under 2025 har inga nya ansökningar kommit in.

Personlig assistans

Den personliga assistans som utförts inom avdelningen för omsorg om personer med funktionsnedsättning har under året konkurrensetsatts genom en upphandling. Avtal har tecknats med företaget IGS Assistans AB, och avtalsstart är planerad till 1 februari 2026.

Ramavtal särskilt boende

Ny upphandling har skett under året, och ramavtal för köp av enstaka platser på särskilt boende har tecknats med en avtalsperiod på fyra år. Gotlands sjukhem har under 2025 fått nya ägare då verksamheten har överlåtits från Stiftelsen Gotlands sjukhem till Gotlands sjukhem AB.

Ramavtal bostad med särskild service LSS

Under året har Unika AB avvecklat sitt LSS-boende i Hablingbo. Boendet hade plats för sex boende. Det medför att det kvarstår endast två privata utförare på Gotland, Hajdes och Adela.

Förbrukningsmaterial

Kostnaden för förbrukningsmaterial ökar med 19,3 (-3,3) procent till 62,8 mnkr och det beror till största del på kostnader för det särskilda boende som tagits över. Ökningen avser främst livsmedel och skyddsmaterial. Kostnaden för hjälpmedel har minskat något totalt sett. Internt är det en ökad kostnad för särskilt boende medan kostnaden för hemsjukvården minskat, kopplat till brist på fysioterapeuter.

Lokaler

Kostnaderna för lokaler ökar drygt 7,1 (8,8) procent till 122,4 mnkr. Kostnadsökningen avser bland annat nya lokaler för LSS-bostad samt hemsjukvården. Sett till nettokostnaden, alltså exklusive hyresintäkter (övriga intäkter), så är socialförvaltningens nettokostnad runt 68 mnkr för lokaler.

De ökade byggkostnaderna ger högre hyror för nya lokaler. Intäkterna från brukares hyror täcker allt mindre del av den totala hyreskostnaden, vilket ökar socialförvaltningens nettokostnad för lokaler. Detta är ett problem framåt då ökad nettokostnad för lokaler måste finansieras inom budgetramen för verksamheten, det minskar utrymmet för personalkostnader och andra kostnader. Färska exempel är gruppboende LSS Stickerskan samt kommande särskilt boende i Klintehamn. Socialförvaltningen behöver äska tilläggsanslag för hyreskostnad inför kommande nybyggnation.

Intern resursfördelning

Kostnaderna ökar med 8,6 procent och det avser interna poster som främst rör övertag av särskilt boende. Kostnaderna motsvaras i princip av intäkter intern resursfördelning.

Övriga kostnader

Övriga kostnader är i nivå med föregående år och uppgår till 154,5 mnkr. Här ingår försörjningsstödet som ökade med över 10 procent till 62 mnkr. Det är både en ökning av antalet hushåll som uppbär stöd, och belopp per utbetalning. Här ingår också ersättningen till Försäkringskassan för personlig assistans, vilken har ökat med 2 procent till 34 mnkr. Bostadsanpassningsbidraget uppgår till 7 mnkr vilket är 11 procent lägre än förra året. Här ingår också friskvårdsbidraget där kostnaderna ökar till 1,7 mnkr. Anställda har möjlighet till bidrag med upp till 3 000 kronor per anställd och år. I övriga kostnader ingår också transporter, resor, annonser, försäkringar och olika typer av avgifter.

Ekonomirapport nettokostnad, tkr

Kontostruktur	Utfall Jan - Dec 2025	Utfall Jan- Dec 2024	Förändring	Förändring %
Resultat	-1 780 481	-1 712 771	-67 710	4.0
INTÄKTER	1 043 490	955 776	87 714	9.2
Taxor och Avgifter	80 737	77 272	3 465	4.5
Bidrag	82 093	65 792	16 302	24.8
Försäljning vara/tjänst	26 826	24 889	1 937	7.8
Intern resursfördelning	799 231	736 265	62 966	8.6
Övriga intäkter hyror	54 603	51 559	3 044	5.9
KOSTNADER	-2 823 971	-2 668 548	-155 424	5.8
Personal	-1 118 343	-1 035 624	-82 718	8.0
Köp av tjänst	-79 520	-67 613	-11 907	17.6
Köp huvudverksamhet	-487 833	-508 026	20 193	-4.0
Förbrukningsmaterial	-62 820	-52 649	-10 171	19.3
Lokaler	-122 431	-114 370	-8 061	7.0
Avskrivning, internränta	-2 335	-2 559	223	-8.7
Intern resursfördelning	-796 189	-733 111	-63 078	8.6
Övriga kostnader	-154 500	-154 595	95	-0.1

I tabellen redovisas periodens faktiska intäkter och kostnader för innevarande år och föregående år i tkr. I kolumn tre och fyra visas förändringen mellan åren i tkr respektive procent.

8.4 Ekonomiskt läge verksamhet och organisation

8.4.1 Ekonomistyrning, verksamhet och organisation

Socialförvaltningen har en beställar- och utförarorganisation för stora delar av insatserna enligt socialtjänstlagen, SoL (äldreomsorg och psykisk funktionsnedsättning) och för LSS-insatser (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Insatserna ersätts i regel enligt ersättningsmodeller. Hemtjänst mellan klockan 7 till 22 och daglig verksamhet LSS bedrivs enligt lagen om valfrihet, LOV. Särskilt boende och bostad med särskild service drivs i både egen och privat regi medan hemtjänst natt bedrivs i egen regi. Hemsjukvården bedrivs i egen regi med anslagsbudget. Inom individ- och familjeomsorgen som har anslagsbudget finns viss uppdelning i beställare och utförare inom avdelningen.

Uppdelningen nedan följer den ekonomiska rapporteringen till statliga myndigheter och innebär uppdelning utifrån verksamhetskod: insatser enligt SoL, insatser enligt LSS, individ- och familjeomsorg (SoL, LVU och LVM) samt bostadsanpassning och flyktingverksamhet. Under varje verksamhet finns också beskrivning av organisation och drift i egen regi.

8.4.2 Vård och omsorg enligt SoL: Äldreomsorg och personer med psykisk funktionsnedsättning

I vård och omsorg enligt socialtjänstlagen. SoL, ingår vård och omsorg i ordinärt boende, särskilt boende, omsorg om personer med psykisk funktionsnedsättning och hemsjukvård. Socialförvaltningen bedriver verksamheten med relativt låga kostnader nationellt sett.

För insatser enligt SoL, som främst avser äldreomsorg, redovisas ett överskott på 53,0 (37) mnkr och nettokostnadsökning på 3,4 (7,7) procent. Det är en liten volymförändring för 2025, se respektive verksamhet nedan.

Överskottet är större än tidigare år och det beror på att förvaltningen köper färre externa platser på särskilt boende samt att utförarverksamheterna har bättre ekonomiskt läge. Antalet personer med hemtjänstinsatser har ökat nästan 10 procent de senaste två åren och antalet brukare är nu drygt 2 000. Ökningen avser främst brukare med enklare hemtjänstinsatser, så som trygghetskameror, trygghetslarm, stödinsatser och matdistribution. Dessa brukare bedöms få ökade behov inom ett till två år och troligen fler insatser beviljade efter hand vilket leder till ökade volymer i hemtjänsten. Den stora ökningen av matdistribution bedöms också bero på en ny avgiftsmodell. Brukarna betalar nu per matportion, istället för via abonnemang.

För insatsen särskilt boende ökar antalet ansökningar något efter att ha varit lägre det senaste året, det har även funnits tomma platser. I dagsläget finns det en kortare väntelista till särskilt boende med demensinriktning. Med den demografiska utvecklingen på Gotland bör behovet av särskilt boende öka, vilket socialförvaltningen kan möta då ett nytt boende i Klintehamn öppnas i februari.

Vård och omsorg i ordinärt boende

Vård och omsorg i ordinärt boende avser hemtjänst, korttidsenhet och trygghetslarm. Hemtjänst dag/kväll inom Region Gotland bedrivs enligt lagen om valfrihetssystem, LOV och det finns tre privata utförare samt egen regi. Sett till antalet timmar bedrivs en tredjedel av hemtjänst dag/kväll i privat regi. Ersättningen per hemtjänststimme är differentierad

utifrån om brukarna bor i tätort eller landsbygd. Nettokostnaden för hemtjänsten totalt uppgår till 312 mnkr, vilket är en minskning med 2 procent mot föregående år. Minskningen beror främst på att hemtjänsten i egen regi arbetat med bemanning efter behov och på så sätt minskat kostnaderna. Samtidigt har kostnaderna för köp av hemtjänst ökat med 9 procent.

Utförare i egen regi Hemtjänst LOV dag/kväll - Avdelningen hemtjänst

Den egna regin bedrivs enligt LOV med ersättning per timme för beviljad tid. För avdelningen som helhet inklusive hemtjänst natt och centrala delar, är det ett underskott på 0,5 mnkr, föregående år var underskottet 16 mnkr. För 2025 redovisas ett underskott på runt 4 mnkr för LOV-verksamheten.

Den stora förbättringen sedan föregående år är resultatet av ett framgångsrikt arbete i enheterna utifrån den handlingsplan som gjordes i början av 2024 och som nu får full effekt. Avdelningen har tydliggjort hur planering och bemanning ska göras, vilket också enheterna numera arbetar efter. Det är också ökad ersättning för landsbygden och en intäktsbudget som är noggrant genomarbetat tillsammans med myndighetsavdelningen. Effekt är färre antal anställda och minskade personalkostnader.

Utförare i egen regi Hemtjänst natt

Verksamheten är anslagsfinansierad och bedrivs inom avdelningen hemtjänst. För verksamheten redovisas ett överskott på 3,1 mnkr.

Vård och omsorg i särskilt boende

För närvarande finns det 664 platser i särskilt boende för äldre. I egen regi finns det 391 platser på tio olika boenden (i november 2024 togs driften över för särskilda boendet Terra Nova med 60 platser, då entreprenadavtalet med privat utförare upphörde). Då dygnersättningen till utföraren i privat regi var relativt låg ökar kostnaden för driften. Antalet platser på entreprenadavtal är 130 och upphandlat som ramavtal finns 143 platser.

För verksamheten uppgår kostnaden till 484 mnkr och nettokostnadsökningen landar på 2,7 procent. För insatsen särskilt boende ökar antalet ansökningar efter att ha varit lägre det senaste året och nu finns det inte många tomma platser längre.

Avdelningen särskilt boende (egen regi, inklusive korttidsenhet)

För 2025 redovisas ett underskott på 12 mnkr (inklusive korttidsenheten). Anledningen till underskottet är främst att avdelningen tar kostnaden för tomma platser, detta rör interna ersättningar inom förvaltningen. Avdelningen har tillförts statsbidrag vilket givit möjlighet till kompetensutveckling, uppdatering av utrustning och verksamhetsutveckling.

Under året har avdelningen utvecklat verksamhetsuppföljning med månadsrapportering av ekonomi, bemanning, vårdtyngd, arbetsmiljö och brukarkvalitet. Arbetssättet gör det möjligt att systematiskt följa upp verksamheten och i ett tidigt skede se trender och behov som behöver hanteras.

Avdelningen har en förändrad modell för ekonomistyrning från årsskiftet, en blandning mellan ersättningsmodell och anslagsbudget. Avdelningen centralt ersätts med intäkter per vård dygn efter belagda platser, medan enheterna nu mera har en fast kostnadsram utifrån

bemanningsnyckeltal. Det är tydligt att modellen gör att enheterna lättare att följa sin ekonomi och flera enheter nu har en ekonomi i balans. 2026 år har avdelningen bättre förutsättningar att hålla budget då ersättningsmodellen har ändrats till anslagsbudget.

Det är dock några boenden som har underskott vilket beror på strukturella problem och övergångskostnader. Dessa enheter står även för ökade timlönekostnader och övertidskostnader då det varit speciellt svårt att rekrytera.

Korttidsenheten med 40 platser i Visby bedrivs i egen regi inom avdelningen särskilt boende. Verksamheten har anslagsbudget och ett överskott för 2025. Orsaken till överskottet är främst att vid tomma platser har enheten lånat ut personal, samt att sjukskötersketjänsterna redovisas på annan enhet.

Inom avdelningen har övertiden ökat då det varit brist på vikarier och kostnaderna har ökat med närmare 3 mnkr. Timlönerna har ökat med över 5 mnkr.

Avdelningen har haft ett högt kostnadsläge och för att komma tillrätt med det arbetar enheterna mycket med schemaläggning och bemanning. En bemanningsriktning har införts och resursfördelning sker utifrån grundbemanning per boendeplats. Det är det ett pågående arbete som kräver förändrat arbetssätt. Arbetet ger effekt med en tydlig kostnadsminskning för enheterna i jämförelse med föregående år. Dock är kostnadsminskningen också en effekt av vakanser, då det är mycket svårt att bemanna på vissa enheter. Svårigheten att rekrytera sjuksköterskor gör att några boenden samt korttidsverksamheten behöver använda hyrpersonal och kostnader uppgår till 2,2 mnkr, vilket är något högre än föregående år.

Hemsjukvård

För 2025 redovisas ett överskott som uppgår till 2,3 mnkr, och det är ingen ökning av nettokostnaden. Överskottet beror delvis på vakanta tjänster, och svårigheten att rekrytera fysioterapeuter och sjuksköterskor. Överskottet beror också på mer tillskott av statsbidrag än beräknat.

Hemsjukvårdsavgifterna har ökat och överstiger budget, detta beror på en kvalitetssäkring med förändrat arbetssätt gällande inskrivning av patienter och på införandet av en samordnande sjuksköterska.

Kostnaden för delegerad HSL-insats har ökat markant under år 2025, både internt och som köp av huvudverksamhet. Ökningen är runt 1 mnkr och beror på att utförarna ändrat sättet att debitera för utförda insatser.

Lokalkostnaden har ökat mot tidigare år då hemsjukvården flyttade till ny lokal på Visborgsområdet juni 2024. Utökningen var nödvändig då befintlig lokal var underdimensionerad.

Kostnaden för hjälpmedel har minskat under 2025 och en orsak är vakanser gällande fysioterapeuter, vilket ger färre förskrivningar av hjälpmedel än vanligt. Verksamheten har dock ingen "patientskuld" med väntelista.

SoL personer med psykisk funktionsnedsättning

Det är en ökning av antalet brukare som har boendestöd, däremot ingen större skillnad vad gäller bostad med särskilt stöd enligt SoL.

8.4.3 Insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade)

LSS-insatserna omfattar bland annat bostad med särskild service, personlig assistans, daglig verksamhet, korttidsvistelse samt ledsagare och kontaktpersoner. För LSS-insatser redovisas ett underskott på 30,2 (59) mnkr mot budget och en nettokostnadsökning på 6,4 (11,7) procent. Att underskottet är mycket lägre än föregående år beror på ett budgettillskott på 40 mnkr. LSS-verksamheten är dock fortfarande underfinansierad främst med tanke på att det under 2024 tillkom runt 18 nya platser på bostad med särskild service, en helårskostnad på över 30 mnkr. Underskottet beror också på att det är höga kostnader för drift i egen regi.

Största delen av verksamheten utförs av egen regi inom avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning. Både myndighetsavdelningen (beställare) och egenregin (utförare) har underskott mot budget. I en beställar-utförarmodell är det viktigt att utföraren har rimlig ersättning. Budgettillskottet användes delvis för att höja den interna ersättningen till bostad med särskild service och korttidsvistelse. Detta gav bättre ekonomiska förutsättningar men tillskottet täcker ändå inte kostnaderna.

Myndighetsavdelningen och avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning arbetar tillsammans för att optimera gemensamma processer och detta bidrar till lägre kostnader. Volymerna för i stort sett alla LSS insatser är oförändrade. LSS-verksamheten bedrivs fortfarande med låga kostnader jämfört med andra kommuner.

Utförare i egen regi LSS-insatser samt SoL-insatser (socialpsykiatri) – avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning

Avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning omfattar alla insatser inom LSS, även personlig assistans. I avdelningen ingår även insatser enligt SoL (socialpsykiatri). För 2025 är det ett underskott på 14 mnkr för LSS-verksamheten medan kostnaderna för SoL-insatser är i nivå med budget. Många områden har hög sjukfrånvaro och brist på vikarier, vilket leder till höga kostnader för både sjuklön och övertid.

Avdelningens ekonomi är komplex, där vissa enheter har anslagsbudget, andra har ersättningsmodeller internt eller via Försäkringskassan. Medarbetare kan delas mellan insatser som finansieras på olika sätt vilket ibland gör det svårt att fördela kostnader rätt. I mobila team och boendestöd pågår en uppdelning mellan LSS- och SoL-insatser som väntas ge tydligare redovisning av både intäkter och kostnader. Assistansersättningen från Försäkringskassan inkommer ofta flera månader i efterhand. Allt detta gör att avdelningens ekonomi präglas av osäkerhet.

Avdelningens ekonomi påverkas främst av

- Förändrade eller ökade stödbehov hos brukare
- Personalrelaterade kostnader (sjukfrånvaro, personalärenden, övertid)
- Tomma platser eller fördröjda ersättningar
- Förändrade anslag eller fler verkställda insatser

Vidtagna åtgärder för att minska kostnaderna handlar främst om:

- Bemannings- och schemaoptimering
- Minskad övertid

- Organisationsförändringar
- Ökat fokus på uppföljning av insatser och sjukfrånvaro.

Bostad med särskild service LSS

Kostnaderna för bostad med särskild service enligt LSS för vuxna uppgår till 210 mnkr vilket är en kostnadsökning med 5 procent. Det tillkom flera nya platser på gruppboestad under 2024 dock har platser i privat regi försvunnit under året. Detta gör att förvaltningen kan behöva utöka med fler boendeplatser i egen regi för att kunna verkställa beslutade insatser.

Utförare i egen regi - avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning

Kostnadsökningarna är 10 procent och rör främst den nya gruppboestaden Stickerskan med sex platser på Terra Nova i Visby, som öppnade i mars 2024. Tomma lägenheter påverkar ekonomin i en ersättningsmodell, med uteblivna intäkter. Det finns också hyreskostnader som inte täcks, det är väldigt hög hyra för nya boendet Stickerskan.

Flera områden har brukare som har fått större stödbehov på grund av ålder, sjukdom och utmanande beteende. Stödbehovet med dubbelbemanning, trygghetslarm och insatser från hemtjänst natt medför höga kostnader. Enhetscheferna arbetar med att skapa förutsättningar för medarbetarna att möta ökade stödbehov genom handledning, kompetensutveckling och schemaplanering.

Daglig verksamhet

Verksamheten bedrivs enligt LOV (lag om valfrihet) till största del i egen regi samt tre privata utförare. Antalet brukare ökar som beviljats insatsen ökar under perioden och kostnaderna har ökat med nästan 5 procent till 57 mnkr.

Utförare i egen regi, LOV, avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning

För 2025 redovisas ett litet underskott då det varit en kostnadsökning på nästan 7 procent, ökningen täcks inte av ersättningen. Daglig verksamhet påverkas mycket av ökande kostnader för lokaler, drivmedel och material som behövs för att bedriva en meningsfull sysselsättning för brukare. Bättre anpassade lokaler skulle bidra till att området kunde hålla en lägre grundbemanning och enhetscheferna arbetar tillsammans med lokalsamordnare för att hitta nya lokaler. Antalet brukare har ökat i egenregion under året.

Personlig assistans

Verksamheten omfattar personlig assistans enligt SFB (Socialförsäkringsbalken) och enligt LSS. Nettokostnaderna har ökat med 12 procent och uppgår till 72 mnkr. Den stora kostnadsökningen kan i princip hänföras till höga kostnader för utförandet i egen regi. Antalet brukare och timmar inom personlig assistans har minskat något jämfört med föregående år.

Regionen betalar för sjuklöner inom personlig assistans och dessa kostnader är fortsatt höga. Kostnaden är inget som socialförvaltningen kan påverka, det finns en satt schablonersättning som ska beviljas de anordnare som söker ersättning för sjuklöner.

Ny lagstiftning kring huvudmannaskap för personlig assistans skulle ha kommit men har återigen skjutits fram, så det är osäkert hur verksamheten kommer att se ut framåt.

Utförare i egen regi avdelningen omsorg om personer med funktionsnedsättning

Sedan början av 2024 utförs personlig assistans i egen regi, för brukare som väljer regionen. Tidigare har detta utförts av privat utförare. Efter en ny upphandling ska ny utförare ska ta över i februari 2026. Verksamheten i egen regi kommer då att gå över till privat drift igen.

För 2025 redovisas ett underskott på nästan 4 mnkr. Avvikelsen mellan budget och utfall är markant, kostnaderna för utförandet täcks inte av assistansersättningen. Det beror på främst ökade personalkostnader och sovande jour. Det har också tillkommit fyra nya assistansärenden.

Kommunerna, i detta fall socialförvaltningen, har basansvaret för personlig assistans och måste täcka upp med personal om den privata utföraren inte kan bemanna. Ersättning verksamheten får från assistansbolagen täcker inte kostnaden, till exempel tid läggs på att lösa bemanningen. Det är ofta svåra ärenden som ska bemannas och det tar därmed lång tid att hitta någon som kan arbeta utan introduktion.

8.4.4 Individ- och familjeomsorgen

Verksamheten individ- och familjeomsorg omfattar främst barn- och ungdomsvård, beroendevård och försörjningsstöd. Avdelningen redovisar ett årsresultat som är 2,4 mnkr bättre än budgeterat. Nettokostnaderna har ökat 3,4 (2,5) procent.

Avdelningen har erhållit statsbidrag under året som är kopplat till bland annat kostnader för införande av ny socialtjänstlag, brottsförebyggande arbete, hemlösa äldre och placeringar.

Det finns fortsatt utmaningar inom avdelningen bland annat inom området skadligt bruk och beroende utifrån fortsatt höga volymer i institutionsvården. Både kostnader för utbetalt försörjningsstöd och antal aktuella hushåll har ökat jämfört med föregående år. Ökning av antal hushåll ses i gruppen vuxna 24 år och äldre.

Handlingsplaner finns för berörda verksamhetsområden, handlingsplanerna följs upp kontinuerligt för att både nå och bibehålla en budget i balans. Åtgärderna bidrar till kostnadssänkningar och kvalitetssäkring inom berörda verksamhetsområden.

Barn- och ungdomsvården

Verksamhetsområdet omfattar kostnader för myndighetsutövning, öppenvårdsverksamhet samt institutions- och familjehemsvård. Området redovisar ett överskott mot budget med 1,2 mnkr. Nettokostnaden har ökat 4,0 procent. I perioden har det inkommit totalt 1,7 mnkr i statsbidrag. Det handlar främst om bidrag kopplat till placeringar och kompetensutveckling.

En handlingsplan togs fram under våren i syfte att vidta åtgärder som förväntas ge positiva ekonomiska effekter. Handlingsplanen innehåller till exempel aktiviteter kring att skapa effektiva processer mellan enheter samt att öka samverkan för att kunna utveckla utbudet

av insatser. Nedan kommer en redogörelse för det ekonomiska resultatet inom verksamhetsområdets olika delar.

Kostnaderna för myndighetsutövning och utförarverksamhet är lägre än budgeterat till följd av vakanser, föräldraledigheter och korttidsfrånvaro. En enhet har haft inhyrd personal under perioden för att klara av arbetet. De totala kostnaderna har kunnat hållas inom budgetram.

Institutionsvård har lägre kostnader än budgeterat (minus 6,8 mnkr). Antal vårddyggn för barn och unga på HVB/SiS och externa HVB Föräldrabarn har minskat under året. Samtidigt som antal vårddyggn och kostnader för familjehemsvård har ökat.

Familjehemsvården har högre kostnader än budgeterat (minus 6,5 mnkr). SKR:s höjning av arvoden år 2023 har medfört en kostnadsökning för familjehem i egen regi. Behovet av nyplaceringar i jour- och familjehem har ökat under året och budgeten inte räckt till. Arbetet med flyttar av konsultstödda placeringar till egen regi fortsätter samtidigt som man arbetar med aktiviteter i handlingsplan.

Antal placerade barn och unga i institutionsvård, helår

	Antal individer	Antal individer	Antal individer	Antal vårddyggn	Antal vårddyggn	Antal vårddyggn	Differens vårddyggn
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	24/25
HVB barn & unga extern regi	25	25	18	4 381	3 771	2 200	-1 571
HVB föräldrabarn extern regi	15	9	6	1 131	430	382	-48
HVB föräldrabarn egen regi**	46	31	17	2 491	2 464	1 889	-575
Stödboende extern regi	7	6	7	1 120	1 712	967	-745
Totalt	93	71	48	9 123	8 377	5 438	-2 939

*En individ kan förekomma i flera placeringsformer under året. Antalet avser totalt antal placerade för perioden och är inte samma som antal aktuella placeringar just nu.

Antal placerade barn och unga i familjehemsvård, helår

	Antal individer*	Antal individer*	Antal individer*	Antal vårddyggn	Antal vårddyggn	Antal vårddyggn	Differens vårddyggn
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	24/25
Konsulentstött	21	23	19	6 317	6 661	5 241	-1 420
Tillfälliga	8	8	16	846	1 130	2 078	948
Delsumma	29	31	35	7 163	7 791	7 319	-472
Egen regi	61	69	85	16 192	17 594	22 197	4 603
Tillfälliga	47	42	57	4 983	4 880	5 586	706
Delsumma	108	111	142	21 175	22 474	27 783	5 309
Totalt	140	142	177	28 338	30 265	35 102	4 837

*En individ kan förekomma i flera placeringsformer under året. Antalet avser totalt antal placerade för perioden och är inte samma som antal aktuella placeringar just nu.

Skadligt bruk och beroende

Verksamhetsområdet för skadligt bruk och beroende redovisar ett underskott mot budget på 4,1 mnkr. Nettokostnaderna har ökat med 1,7 procent. Underskottet beror på att kostnaden för institutionsplaceringar är högre än budgeterat. Verksamhetsområdet har mottagit stimulansmedel avseende hemlösa äldre samt psykisk hälsa på totalt 2,4 mnkr vilket förbättrar resultatet.

Antalet vårddyggn för SoL-placeringar har minskat jämfört med 2024, medan vårddyggn för LVM-placeringar (placeringar enligt lag om vård av missbrukare) är i stort sett oförändrat. På enheten pågår ett arbete med att göra handlingsplanen utifrån placeringsuppföljning till ett mer integrerat och aktivt arbete i arbetsgruppen. Det finns en ekonomisk medvetenhet och kostnader för placeringar har minskat.

Utförarverksamheten inom beroendevården är i nivå med budget. Antalet köpta dygn på Birkagården (natthärbärge) har varit något högre än 2024.

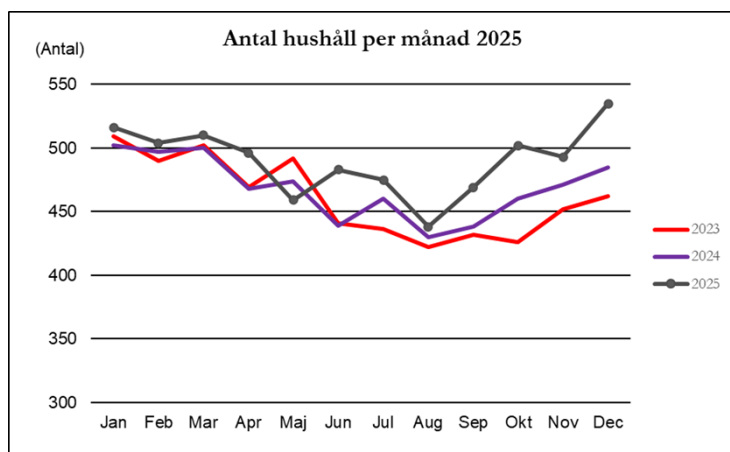
Antal placerade skadligt bruk och beroende, helår

	Antal individer*	Antal individer*	Antal individer*	Antal vårddyggn	Antal vårddyggn	Antal vårddyggn	Differens vårddyggn
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	24/25
SoL	26	38	30	3 438	4 577	4 185	-392
LVM	12	6	6	1 684	665	676	11
LVU	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	38	44	36	5 122	5 242	4 861	-381

*En individ kan förekomma i flera placeringsformer under året. Antalet avser totalt antal placerade för perioden och är inte samma som antal aktuella placeringar just nu.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott mot budget på 4,2 mnkr. Nettokostnaden har ökat med 9,5 procent. Både kostnader för utbetalt försörjningsstöd och antal aktuella hushåll har ökat jämfört med föregående år. I riksnormen 2025 har normens samtliga poster räknats upp med 2,8 procent jämfört med riksnormen för 2024. Ökning av antal hushåll ses i gruppen vuxna 24 år och äldre. Enheten fortsätter att arbeta utifrån handlingsplan.



Antal månader med utbetalt ekonomiskt bistånd	2020	2021	2022	2023	2024	2024	2025
1-3 mån	531	440	432	357	328	328	329
4-6 mån	255	211	191	155	129	129	129
7-9 mån	189	175	135	118	110	110	121
10-12 mån	349	367	296	289	312	312	326
Totalt	3 344	3 214	3 076	2 942	2 903	2 903	2 930

Övrig vuxenvård

Verksamhetsområdet för övrig vuxenvård, som framförallt omfattar Familjefrid, redovisar ett överskott mot budget med 1,8 mnkr. På familjefrid har ett stort arbete gjorts för att minska placeringskostnader, stärka samverkan och säkra att individer får rätt stöd vilket gett ett positivt ekonomiskt resultat. Antal vårddygn är färre än föregående år och kostnaderna har därmed minskat.

Familjerådgivning

Avdelningen köper in familjerådgivning via entreprenadavtal, nuvarande leverantör är Mentea. Verksamhetsområdet är i nivå med budget.

8.4.5 Bostadspolitiska frågor (bostadsanpassning)

Bostadsanpassningen bedrivs inom myndighetsavdelningen. Resultatet för bostadsanpassning är ett överskott på 0,4 mnkr. För 2024 uppgick ansökningarna till 681 och under 2025 var det 612, en minskning med 69 ansökningar.

8.4.6 Flyktingmottagning

Flyktingverksamheten bedrivs inom avdelningen individ- och familjeomsorg och för verksamheten redovisas ett överskott mot budget på 0,6 mnkr. Flyktingverksamheten finansieras med medel från Migrationsverket och i början av varje år inkommer 0,5 mnkr som ersättning för administration. Eftersom schablonersättningarna varit högre än kostnaderna för administration och insatser blir det ett positivt resultat.

8.4.7 Ekonomirapport verksamhet och organisation

Ekonomirapport verksamhet, tkr

	Budget Jan - Dec 2025	Utfall Jan - Dec 2025	Avvikelse Jan - Dec 2025	Utfall Jan- Dec 2024	Förändring utfall %
Verksamhetsstruktur	-1 814 980	-1 780 481	34 499	-1 712 771	4,0
11 Nämnd- och styrelseverksamhet	-2 409	-2 199	210	-2 167	1,5
14 Nämndadministration	-1 545	-1 537	8	-1 504	2,2
22 Teknisk verksamhet	0		0		
51 Gemensamt SOF	-43 772	-39 596	4 176	-36 398	8,8
52 Vård och omsorg enl SOL	-1 068 596	-1 015 560	53 036	-982 535	3,4
53 Insatser enligt LSS	-354 081	-384 324	-30 243	-361 048	6,4
54 Individ och familjeomsorg	-298 507	-297 127	1 380	-288 526	3,0
55 Handläggning	-35 385	-30 886	4 499	-31 638	-2,4
59 Bostadspolitiska frågor	-9 685	-9 322	363	-10 322	-9,7
61 Flyktingmottagning	0	598	598	2 119	-71,8
62 Arbetsmarknadsåtgärder	-1 000	-529	471	-752	-29,7

Ekonomirapport organisation, tkr

	Budget Jan - Dec 2025	Utfall Jan - Dec 2025	Avvikelse Jan - Dec 2025	Utfall Jan- Dec 2024	Förändring utfall %
52 Socialnämnd	-1 814 980	-1 780 481	34 499	-1 712 771	4,0
52001 SOF, gemensamt*	-40 104	-38 121	1 983	-25 781	47,9
52002 Myndighetsavdelning	-1 257 403	-1 205 323	52 079	-1 141 511	5,6
52003 SÄBO	-59 249	-71 245	-11 996	-60 956	16,9
52004 Hemtjänst	-43 400	-43 922	-523	-57 976	-24,2
52005 OoF	-30 720	-44 753	-14 033	-50 211	-10,9
52006 Hemsjukvård	-74 310	-71 990	2 320	-69 011	4,3
52007 IFO	-299 507	-297 058	2 449	-287 160	3,4
52008 Kvalitetsavdelning*	0	0	0	-12 883	-100,0
52010 HR-Avdelning	-10 287	-8 067	2 219	-7 283	10,8

*Förändring från 2024 till 2025: Kvalitetsavdelningen har omorganiserats och blivit en kvalitetsenhet inom SOF, gemensamt. Dagverksamhet för dementa har gått över till avdelningen säbo och anhörigstödet har gått över till myndighetsavdelningen.

8.5 Investeringar

Det nya äldreboendet i Klintehamn är klart och inflyttning kommer att ske i början av februari. Investeringsbudgeten för projektet uppgår till 183 mnkr. Av detta avser 178 mnkr byggnaden och 5,3 mnkr utrustning. Investeringsbudgeten för 2025 uppgick till 65 mnkr och 60 mnkr har förts över till teknikförvaltningen. Av de 5,3 mnkr som avser utrustning har 1,0 mnkr förbrukats varför 4,3 mnkr begärs som kompletteringsbudget till 2026-års investeringsbudget. Medlen kommer främst att användas till möbler.

I övrigt finns en investeringspott på 8 mnkr och det har inte använts speciellt mycket av potten under 2025. Däremot ser förvaltningen att det kommer att ske flera lokalanpassningar under 2026, bland annat för korttidsvistelsen inom LSS-verksamheten.

Investeringsrapport 2025, tkr

Projektstruktur	Budget 2025	Utfall 2025 Jan- Dec	Avvikelse budget 2025
Investeringsprojekt	-12 419	-1 032	11 387
26006 Utrustning, maskiner, inventarier	-7 119		7 119
26007 SÄBO Klintehamn	-5 300	-1 032	4 268